

İSTANBUL YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODASI
26 ARALIK 2019 AYLIK TOPLANTISI

OTURUM BAŞKANI:Sabri TÜMER

Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı

KONUŞMACILAR :Dr. Ahmet KAVAK

Disiplin Kurulu Başkanı

:Rıza EROĞLU

İş Hukuku Uzmanı

KONU

:“Dönem Sonu İşlemleri ve Kişisel Verilerin Korunması”

TARİH

:26 Aralık2019 14.00 - 18.00

BAŞKAN SABRİ TÜMER

Saygıdeğer hanımefendiler, saygıdeğer arkadaşlarım, şahsım ve Yönetim Kurulu adına hepinize saygı ve sevgiler sunuyor ve aylık toplantımızı açıyorum. Saygıdeğer arkadaşlarım, sayın Başkanımız Vehbi bey sizlere hitap etmek istedi, ama sabah Yönetim Kurulu toplantımızda bir rahatsızlığı vardı. Erken gitmesini rica ettik, kendisi gitti, selam ve saygılarını özellikle iletmemi söyledi, selam ve saygılarını sizlere iletiyorum.

Saygıdeğer arkadaşlarım, bu aylık toplantımızda iki konumuz var. Birincisi “Dönem Sonu İşlemleri”, ikincisi ise, “Kişisel Verilerin Koruma Kanunu” hakkında bilgilendirilme.

Dönem sonu işlemlerini daha ziyade bildiğiniz gibi sayın KAVAK müdavimi, çok güzel hitabeti var, çok güzel örneklemeleri var, çok güzel anlatıyor. Dönem sonu işlemleri verildiği tarih itibariyle işletmelerin finansal tablolarını hazırlamak, bu finansal tabloların gerçekliğini tespit etmeye yönelik bir çalışma olarak ifade ediliyor, dolayısıyla Yeminli Mali Müşavir mesleğimizle birebir örtüşen bir konu. Meslek Yasamızın 12’nci Maddesi der ki, “Yeminli Mali Müşavirler gerçek ve tüzel kişilerin veya bunların teşebbüs ve işletmelerinin mali tablolarının ve beyannamelerinin mevzuat hükümleri, muhasebe prensipleri, muhasebe standartlarına uyumluluğunu ve hesapların denetim standartlarına göre

incelendiğini tasdik ediyor”. Demek ki, dönem sonu işlemleri finansal raporun içerisinde bulunan tüm raporları, tüm hesapların doğru bir şekilde yansıtıldığının çalışmasıdır.

Bundan dolayı Odamız bu konuya her yıl önem verir ve mutlaka dönem sonu işlemlerini bir arkadaşımızla işleriz. Bu çalışmadan dolayı sayın KAVAK’a çok teşekkür ediyorum ve sözü sayın KAVAK’a bırakıyorum, buyurun sayın KAVAK.

Dr. AHMET KAVAK

Teşekkür ederim sayın başkan. Değerli üstatlarım, arkadaşlarım, “dönem sonu işlemleri” dediğimiz zaman aklımıza ne geliyor? “Bir yaş almış olduğumuz, tecrübe kazandığımız, tabii ki onun gururunu yaşıyoruz” diyebiliriz. Sağlığımız yerinde olduğu müddetçe, işimizde varsa yıllar çabuk geçiyor. O nedenle sağlığımıza çok dikkat etmemiz lazım. Tabii belli bir yaştan sonra doktora gittiğimiz zaman mutlaka bir araz çıkartırlar. O nedenle zorunlu olmadıkça doktora uğramamanızı öneririm.

Evet, dönem sonu işlemleriyle ilgili olarak 2019 yılsonunda neler yapmamız gerekir. Bir de 2020 yılının başında neler yapacağız? Bir kısım değişiklikler olduğunu biliyorsunuz, o değişikliklerle beraber, 50 küsur dönem sonu işlemi ile 2020 yılı başında yapacağımız ve 9 maddeden oluşan işlemlerini sıralamış olacağız. Tam bir check liste gibi.

1-Mevcut emtia sayılmak suretiyle değerlemesi yapılmalıdır. Eğer al-sat'çı firmaysak veya imalatçı firmaysak dönem sonlarındaki mallarımızı mutlaka sayıp değerlemesini yapacağız. Bu değerlemeyi yaparken bir önceki yılda uyguladığımız değerlendirme ölçüsü neyse onu yapacağız. Eğer değiştirdiysek, değişimin nedenlerini mutlaka dip notlarda açıklamamız gerekecek.

2- Stok sayımında ki fiili durumla kaydi durum karşılaştırılarak noksanlık veya fazlalık varsa nedeni araştırılmalı ve Katma Değer Vergisi de dikkate alınarak gerekli düzeltme işlemleri yapılmalıdır. Eğer sayım sonunda noksanlık varsa, bunları araştıracağız. KDV'sini düzelteceğiz.

3- Stok sayım ve değerlemesinden sonra satılan malın maliyeti tespit edilerek kayıtlara alınmalıdır.

4- Stoklarda varsa değer düşüklüğü bununla ilgili olarak takdir komisyonuna başvurup gerekli karar alınmalıdır. Eğer takdir komisyonuna başvuru yapmadıysak bir yumurta kırılrsa bile, bu yumurta bedelini gider kayıt edemeyiz.

Mutlaka kanunen kabul edilmeyen gider olarak kayıt etmemiz lazım. Evet, buradaki komisyondan maksat, takdir komisyonu olacak. Eskiden şöyle bir

düşünce vardı; Takdir komisyonuna müracaat ettiğimiz zaman beyanname verene kadar komisyon kararı gelmişse gider yazabiliyorduk. Ancak, Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın son zamanda görüşü şu şekildedir; takdir komisyonu kararı ne zaman çıkmışsa, o vergilendirme döneminde değerlendirme rakamı gider yazılabilecek. Eğer 2019 yılı için bir değer düşürme tespiti varsa, bunun için takdir komisyonuna gidilmiş ve 31 Aralık'a kadar henüz karar çıkmamışsa gider yazamıyoruz. Ancak ertesi sene yazıyoruz, yani stoklarımızda bu mal halen duruyor olacak.

5- Yıl içinde A.T.İ.K. alınmışsa, bunların alımıyla ilgili olarak yılın sonuna kadar oluşan kredi faizi, kur farkı, vade farkı vesaire giderler ilgili iktisadi kıymetin maliyetine eklenmelidir. Tabii burada parantez açıyoruz, binek otomobilleri için ödenen ve indirim konusu yapılmayan KDV'yi Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın yazılı görüşüne göre gider yazıyoruz. Kesinlikle bu KDV maliyettir. Vergi Usul Kanundaki maliyet tanımına KDV de girer. Ancak, Vergi Usul Kanunundaki 270 nci maddeye ÖTV'nin gider yazılacağı hükmünü koymuş bulunmasına rağmen, KDV burada yer verilmediği için gider yazılmasının hiçbir yasal dayanağı bulunmamaktadır.

6-01.01.2004 tarihinden önce aktifleştirilen iktisadi kıymetlerin cari yıla ait amortismanları eski usul ve esaslara çerçevesinde 01.01.2004 tarihinden sonra aktifleştirilen iktisadi kıymetlerin cari yıl amortismanları ise, Hazine ve Maliye Bakanlığı'na ilan edilen ekonomik ömürleri dikkate alınarak hesaplanmalıdır.

7- Yıl içinde alınan binek otomobilleri için kıst amortisman uygulamasına dikkat edilmelidir. Sadece biliyorsunuz binek otomobili için kıst uygulaması olup, bunun dışındaki tüm iktisadi kıymetler hangi tarihte alınırsa alınsın bir yıllık amortisman ayrılıp gider yazılabilmektedir.

8- Yıl içinde satılan A.T.İ.K. nedeniyle ayrılmış olan amortismanlar satış esnasında dikkate alınmalıdır. Çok hatalar görüyorum burada, arabalar satılıyor, iktisadi kıymet satılıyor, ama birikmiş amortismanları satış bedeline de eklenmediği için, o kadar kısım matrah farkı olarak karşımıza çıkıyor.

9- Satılan A.T.İ.K. ilgili olarak oluşan karlar gerekli şartlar oluşmuşsa, yenileme fonu hesabına aktarılmalıdır.

10- Zarar gören A.T.İ.K. ilgili olarak alınan sigorta tazminat bedeli iktisadi kıymetin değerinden fazla olan kısmı, gerekli olan koşulların varlığı halinde yenileme fonu hesabına atılabilir.

11- Kıst amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin amortisman süresinin son yılında, ayrılmayan ilk yıla ilişkin amortisman tutarı gider kaydı yapılmalıdır.

12- İlk tesis ve taazzuv (kuruluş ve örgütlenme) giderleri özel maliyetler gibi aktifleştirilen giderlerin yıllık itfa payları hesaplanıp gider yazılmalıdır.

13- Evet, peşin ödenen giderler içinde 2019 yılına ilişkin olanlarının alınıp cari yıl giderlerine atılması unutulmamalıdır. Yani peşin ödediğimiz giderlerden gelecek yıllara ilişkin olanlardan 2019 yılına ait olanlar varsa, bunları tespit edip gider kalemlerinin arasına atacağız.

14- Peşin tahsil edilen gelirler hesabında bulunan ve 2019 yılı geliri olan kısmın hesaptan alınarak cari dönem hâsılatına eklenmelidir.

15- Alıcılarla (müşterilerle) cari hesap mutabakatları sağlanmalıdır.

16-Satıcılarla ilgili cari hesap gerekli mutabakatlar yapılmalıdır.

17- Bankalarla gerekli mutabakatlar sağlanmalıdır.

18- Yukarıda sayılan her üç mutabakat sonucuna göre gerekirse ilgili kayıtlar düzeltilmelidir.

19- Kasa sayımı yapılarak kaydi durumla fiili durum karşılaştırılmalı farklılık varsa gerekli araştırma yapıp kayıtlara alınmalıdır. Mutlaka ve mutlaka firmalarda hiç olmazsa yılda bir kere kasa sayımı yapmalıyız. Kasa sayımında kaydi durumla, fiili durumu karşılaştırmalıyız. Eğer bir fark varsa onun neticesine göre gerekli kayıtları yapmalıyız.

20- Döviz kasası Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca belirlenen kurlar esas alınarak değerlendirilmeli ve gerekli kayıtlar yapılmalıdır. Yıllar önce Vergi Usul Kanununa böyle bir hüküm konmuş. Artık yeni kanun düzenlemesinde ise, Merkez Bankası kuruyla değerlendirme yapılacak şekilde hüküm konulmasında yarar vardır.

Bir kısım kanunlarda böyle hükümler olmasına rağmen Hazine ve Maliye Bakanlığı yılda bir kere kur belirliyor ama yıl içerisinde işlemleri ne yapıyoruz? O günkü Merkez Bankası kurlarını dikkate alıyoruz.

Bir de şunu söyleyeyim; Eskiden Merkez Bankası kurlarıyla, Hazine ve Maliye Bakanlığı kurları arasında küçük te olsa bir fark vardı, Ama şimdi o fark da tamamen ortadan kalkmıştır. Tam anlamıyla "Hazine ve Maliye Bakanlığı" yerine "Merkez Bankası" denmesinin daha doğru olur diye düşünüyorum.

21- Bankadaki döviz hesapları Hazine ve Maliye Bakanlığı' nca belirlenen kurlar esas alınarak değerlendirilmeli ve kayıtları yapılmalıdır.

22- Çeklerin reeskonta tabi tutulmasına olanak verildiğinden, alınan çekler ile verilen çeklerin reeskonta tabi tutulması halinde oluşan farklar, vergilemede gelir veya gider olarak dikkate alınmalıdır.

Tabii Çek Kanununda değişiklik yapılmasına rağmen, Vergi Usul Kanununda değişiklik yapılmadı. Çekler de aynı şekilde reeskonta tabi tutulmaya devam ediliyor. Tabii bununla ilgili ben aynı görüşte değilim, çeklerde vade olmaz, ibrazıyla ödenir. Çek Kanunu hükümlerine aykırı bir düzenlemedir. Tabii bunu böyle yaptığımız zamanda karşılık gider ayırma şansımız var.

23- Alacak ve borç senetleri istenirse reeskonta tabi tutulabilir. Alacak senetleri reeskonta tabi tutulması halinde borç senetleri de mutlaka reeskonta tabi tutulmalıdır. Senetlerde faiz oranı belli değilse, T.C. Merkez Bankası reeskont oranı uygulanarak gerekli kayıtlar yapılmalıdır.

Tabii yabancı para birimine geçmeden önce reeskont hesaplamasına formüller elinizdeki notlarda görüleceği üzere "a" ve "b" ayırımında yer verilmiştir.

a) İç İskonto Formülü:

$$\text{Reeskont Tutarı} = \frac{\text{Nominal Değer} \times \text{Faiz Oranı} \times \text{Gün Sayısı}}{36.000 + (\text{Faiz Oranı} \times \text{Gün Sayısı})}$$

b) Peşin Değer Formülü:

$$\text{Peşin Değer} = \frac{\text{Nominal Değer} \times 36.000}{36.000 + (\text{Faiz Oranı} \times \text{Gün Sayısı})}$$

Reeskont Tutarı = Nominal Değer – Peşin Değer

Evet, alacak senetleriyle ilgili muhasebe kayıtlarını burada gösterdik.

$$\begin{array}{r} \text{-----} / \text{-----} \\ 657 \text{ Reeskont Faiz Giderleri Hes.} \text{-----} \\ 122 \text{ Alacak Senetleri Reeskontu Hes.} \text{-----} \\ \text{-----} / \text{-----} \\ \text{Alacak Senetleri Reeskont İşleminin Ertesi Yıl Kapanışının Muhasebe Kaydı} \\ \text{-----} / \text{-----} \\ 122 \text{ Alacak Senetleri Reeskontu Hes.} \text{-----} \\ 647 \text{ Reeskont Faiz Gelirleri Hes.} \text{-----} \\ \text{-----} / \text{-----} \end{array}$$

24- Yabancı para birimi üzerinden düzenlenen alacak ve borç senetleri de yukarıda belirtildiği şekilde reeskonta tabi tutulabilir. Senetlerde faiz oranı belli edilmemiş ise, Londra bankalar arası faiz oranı (LIBOR) kullanmak suretiyle reeskont işlemini yapmış oluyoruz.

25- Bankalardaki vadeli mevduat hesapları ile yapılan repolarda dönem sonu itibariyle hesaplanan faiz tutarları tahakkuk esasına göre gelir kaydı unutulmamalıdır.

Burada şu hususu ifade edelim ki, menkul sermaye iratlarında elde etme ya da vergiyi doğuran olay, menkul sermaye iradının/faiz gelirinin nakden tahsil edilmesine bağlıdır. Vadesi ertesi yıla sarkan kredi borçları için dönem sonuna kadar gerçekleşen kredi faizin tahakkuk esasına göre gider yazılması dönemsellik gereğidir. Yasa düzenlemesinde kredi faizinin dönem sonuna kadarlık kısmının tahakkuk esasında gider yazıldığına göre faiz gelirlerinin de dönem sonuna kadar oluşacak kısmının tahakkuk esasında gelir yazılması arasında hiçbir ilişki kurulamaz. Zira ikisinin arasında uçurum fark var. Eğer siz bankadan aldığınız kredinin faizlerini ödememek için vadeden önce anaparayı öderseniz, parayı aldığınız tarihten ödeme tarihine kadar olan dönem için de faiz gideriniz olur. Ancak, bankaya vadeli mevduat hesabı açtırmışsanız ve bu hesabı vadeden bir gün önce bozdurursanız bir kuruş faiz alamazsınız. Ancak 31/12 tarihi itibariyle hesaplamış olduğunuz tutarı gelir yazıp, vergi ödemek zorunda kalınacak. Vade dolduğunda faiz gelirinin tamamı üzerinden % 15 gelir vergisi kesintisi yapılacak ve bir önceki dönemde tahakkuk esasında gelir yazılan tutar ile gerçekleşen faiz geliri arasındaki fark o dönem beyannamesine dâhil edilerek beyan edileceğinden, beyan edilen faize isabet eden vergi mahsuba konu edilecek ve bir önceki yılda beyan edilen ve vade tarihinde bankaca kesilen %15 vergi tutarı mahsup edilme imkânsız hale geldiği gibi, bu tutar üzerinde bir önceki yılda ayrıca %22 kurumlar vergisi ödemek zorunda kalınacaktır.

Bu açıklamalar göstermektedir ki, tahakkuk esasında mevduat veya repo gelirinin/faizinin tahakkuk esasında gelir yazılmasına ilişkin düzenleme kesin olarak Anayasa'ya aykırı olduğunu rahatlıkla söyleyebilirim.

26. Kullanılan banka kredileri ile ilgili olarak dönem sonuna kadar oluşan faiz tutarı hesaplanıp yukarıda açıklamalar dikkate alınarak gider kaydedilmelidir.

27- Evet, aktifte kayıtlı bulunan menkul kıymetlerle ilgili;

a) Hisse senetleri,

b) Fon portföylerinin %51'i Türkiye'de kurulu bulunan şirketlerin hisse senetlerinden oluşan yatırım fonu katılma belgeleri, Alış bedeliyle değerlendirilir.

c) Yukarıda sayılanlar dışındaki tüm menkul kıymetler borsa rayici ile değerlendirilmelidir. Borsa rayici yoksa veya borsa rayici muvazaalı bir şekilde oluştuğu anlaşılması halinde, değerlendirmeye esas bedel, menkul kıymetin alış

bedelinin vadede elde edilecek gelirin (kur farkları dahil) iktisap tarihinden değerlendirme gününe kadar geçen süreye ilişkin kısmı eklenmek suretiyle tespit edilmelidir.

d) Ancak, borsa rayıcı bulunmayan, getirisi ihraç edenin kâr ve zararına bağlı olarak doğan ve değerlendirme günü itibariyle hesaplanması mümkün olmayan menkul kıymetler alış bedeli ile değerlemesi yapılmalıdır.

28- Dava ve icra safhasına giren alacaklar için karşılık ayrılıp gider kaydedilmelidir. Teminata bağlı alacaklar bu safhaya gelse bile karşılık ayrılmamalıdır.

----- / -----
128 Şüpheli Ticari Alacaklar Hes. -----
120 Alıcılar Hes. -----
----- / -----
654 Karşılık Giderleri Hes. -----
129 Şüpheli Tic. Alacaklar Karşılığı Hes. -----
----- / -----

Tabii son zamanlarda biliyorsunuz konkordato meselesi var. Eğer şüpheli alacak karşılığı ayrılmadan konkordatoya gidilmiş ve konkordatoda vaz geçtiğimiz alacak kısmını ve bunun KDV'sinin tamamını gider yazıyoruz. Ancak, vazgeçmediğimiz” alacak için, yeni bir vade tanıdığımız için, artık bu alacak kısmı için şüpheli alacak karşılığı ayırmamız söz konusu değildir.

29- Dava ve icra takibine değmeyecek derecede (dava ve icra masraflarının alaktan fazla olması durumundaki) küçük alacaklar için birden fazla yazılı istenmiş olmak koşulu ile karşılık ayrılmalıdır.

30- Mahkeme kararına veya kanaat verici bir belgeye dayanarak tahsil olanağı kalmayan alacaklar kayıtlardan silinmelidir. (Aciz vesikası alacağı değersiz hale getirmez.)

Aciz vesikası verilmesi, icra takibatında alacaklı olduğumuz şahıs, borçlu olan şahısla yapılan bir icra takibinde adamın haciz edilecek malı olmadığı yönünde kendisine bir “aciz vesikası” verilmişse, aciz vesikası alacağı değersiz hale getirmez, o nedenle o tarih itibariyle ödeme gücü yoktur anlamına gelir ve onun için sadece şüpheli alacak karşılığı ayırmaktan başka bir şey yapamayız.

31- Ortaklara verilen borçlara adet hesaplanıp,

a) Şirket kredi kullanmışsa kredi faiz oranı,

b) Kullanmamışsa reeskont oranı,

üzerinden faiz hesaplanıp fatura düzenlenmeli ve % 18 KDV hesaplanmalıdır. 1995 yılında bunu ilk yeminli olduğum zaman, tam tasdik müşterisinde yapmıştım. Bayağı da rakam çok büyüktü, dediler “nasıl yaptın” diye bayağı sorular soruldu

ben de “.....yapmazsanız, rapora aynen yazarım” dedim, neyse onlar da aynen beyan edip ödediler, çünkü mükellef süper ve devlete saygılı bir kişiliği vardı.

32- Dönem giderleri ile ilgili yansıtma kayıtları yapılarak, gelir ve gider hesaplarının tamamı dönem kâr veya zarar hesabına aktarılmalıdır.

33- Yıllık beyannameye eklenmek üzere yıl içinde tevkif yolu ile ödenen vergilerle ilgili olarak, tevkifat yapan kurum ve kuruluşlardan yazılar alınmalıdır.

34- Yapılan bağış ve yardımların gider yazılması yerine, yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannamesinde beyan edilen gelirden indirilmesi esası getirilmiş olduğu hususu dikkate alınmalı ve buna göre bağış ve yardımların tamamı önce kanunen kabul edilmeyen gider olarak beyanname üzerinde kazanca eklenmeli ve daha sonra gelirden indirilecek bağış ve yardımların tutarı kazancın %5'ine (kalkınmada öncelikli yörelerde % 10'una) kadar olan kısmı hesaplanarak beyannameye ayrıca gösterilmek suretiyle kazançtan indirilmelidir.

Özel kanunlarına göre yapılan ve miktar sınırlamasına tabi olmayan bağış ve yardımlar da önce KKEG olarak dikkate alınıp kazancın varlığı halinde beyannameye ayrıca gösterilerek indirilmelidir.

Formül: Kurum Kazancı – (Geçmiş yıl zararları + İştirak kazancı) x %5

Hemen belirtelim ki, kanunen kabul edilmeyen giderler vergi matrahına dâhil edildiğine göre, kurum kazancının kanunen kabul edilmeyen giderleri de kapsayacak biçimde formülde yer alması gerekir diye düşünüyorum. Diğer taraftan tam istisna olan iştirak kazançları yanında diğer mutlak istisnaların da kazançtan indirilmesi yerinde olurdu. Ancak iştirak kazanç istisnası dışındaki mutlak istisnaların indirilmemesi mükellefin lehine olduğunu düşünüyorum.

35- Diğer kanunen kabul edilmeyen giderler tespit edilerek beyannameye kurum kazancına eklenmesi unutulmamalıdır.

36- Serbest bölgelerden elde edilen gelirlerin istisna olarak dikkate alınması temin edilmelidir.

37- Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu kapsamında elde edilen kazançların kurumlar vergisinden istisna olduğu unutulmamalıdır.

38- Türk Gemi Siciline kayıtlı gemilerin işletilmesinden sağlanan kazançların varlığı halinde bu kazançların kurumlar vergisinden istisna edildiği unutulmamalıdır.

Türk Gemi Siciline kayıtlı olan gemilerin işletilmesinden veya devrinden elde edilen kazançlar istisna kapsamındadır. Bu kanunun uygulama yetkisi Hazine ve Maliye Bakanlığına ait olmadığından 1 Numaralı Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde yapılan açıklamalar bir yana, bir gemi Türk Gemi Siciline kayıt edilmişse, o tarihten itibaren, o gemi nasıl işletilirse işletilsin (ister yük taşıyın, insan taşıyın, hayvan taşıyın veya diskotek veya lokanta olarak işletilsin) kazancın tamamı vergiden istisnadır.

Ancak bir gemi pert olmuşsa, pert olan gemi Gemi Sicilinden silineceği için, işte o geminin satışından elde edilen bir kâr varsa, işte bu kâr kurumlar vergisine tabi olacaktır. Onun dışında hepsi istisna kapsamına girer.

39- Gelir Vergisi Kanununun 69'uncu maddesi hükmü uyarınca varsa yatırım indirimi istisnası tutarı belirlenmelidir. Buna göre;

A. 31.12.2005 tarihi itibarıyla indirim konusu yapılamamış ve 2019 yılına devreden yatırım indirimi istisna tutarlarının endeksleme yapılarak kurum kazancından indirilmesi unutulmamalıdır. Stopaj yok.

B. 24.04.2003 tarihinden önce yapılan müracaatlara istinaden alınan Yatırım Teşvik Belgesine dayanan yatırımlardan 2019 yılına devreden yatırım indirimi istisna tutarlarının endeksleme yapılarak kurum kazancından indirilmesi sağlanmalıdır.

Yukarıdaki "B" şıkkında belirtilen şekilde yararlanılan yatırım indirim istisnası tutarı üzerinden, kazancın dağıtılıp dağıtılmadığına bakılmaksızın mutlak surette, Gelir Vergisi Kanununun Geçici 61'inci maddesi gereğince % 19,8 oranında stopaj yapıyoruz.

C. Gelir Vergisi Kanununun yürürlükten kaldırılan 19'uncu maddesi kapsamında 2005 yılında başlanmış olup iktisadi ve teknik bütünlük arz eden ve 01.01.2006 tarihinden sonra gerçekleştirilen yatırımlar nedeniyle yapılan yatırım harcamalarının % 40'ı olan yatırım indirimi istisnası tutarının 2019 yılına devreden kısmının da endeksleme yapılarak ticari/zirai kazancın veya kurum kazancının vergilendirilmesi sırasında dikkate alınmalıdır.

40- Kurumlar Vergisi Kanununun 5'inci, 5/A ve 5/B maddeleri kapsamında kurumlar vergisinden istisna edilen, varsa aşağıda belirtilen kazançlar tespit edilerek kurum kazancından indirilmesi sağlanmalıdır.

a. Tam mükellefiyete tabi başka bir kurumun sermayesine katılımından elde edilen kazançlar, "iştirak kazançları",

b. Tam mükellefiyete tabi başka bir kurumun kârına katılma imkanı veren kurucu senetleri ile diğer intifa senetlerinden elde edilen kâr payları "iştirak kazancı",

- c. Tam mükellefiyete tabi girişim sermayesi yatırım fonu katılma payları ile girişim sermayesi yatırım ortaklıklarının hisse senetlerinden elde edilen kâr payları “iştirak kazancı”,
- d. Kanuni ve iş merkezi Türkiye’de bulunmayan anonim ve Limited şirket niteliğindeki şirketlerin “dar mükellef kurumların” sermayesine iştirak eden kurumların elde ettikleri “iştirak kazançları”,
- e. Yurt dışı iştirak hisselerinin elden çıkarılmasından sağlanan kazançlar,
- f. Emisyon primleri,
- g. Yurtdışı inşaat ve onarım işleri ile teknik hizmetlerden sağlanan kazançlar,
- h. Portföy ve fon işletme kazançları,
- i. Gayrimenkul satış kazançlarında % 50 ve iştirak satışlarında % 75’i,
- j. Banka borçlarının ödenmesinde kullanılan gayrimenkul ve iştirak hisseleri satış kazançları,
- k. Bankaların, finansal kiralama veya finansman şirketlerinin alacak karşılığında edindikleri gayrimenkullerin satışından sağlanan kazançların %50’si ile diğer değerlerin satışından doğan kazançların % 75’i,
- l. Kurumların yurt dışında bulunan iş yerleri veya daimi temsilcileri aracılığı ile elde ettikleri kurum kazançları,
- m. Eğitim kazançları,
- n. Her türlü varlık ve hakların, kaynak kuruluşlarca, kira sertifikası ihracı amacıyla ve sözleşme sonunda geri alınması şartıyla varlık kiralama şirketlerine satışı ile varlık kiralama şirketlerince bu varlıkların devralındığı kuruma satışından doğan kazançlar.
- o. Yabancı fon kazançları,
- ö. Sınai mülkiyet haklarından elde edilen kazançların %50’si gibi.

41- 01.01.1999 tarihinden önce işletmeye dahil olup işte kullanılan taşıtların aynı zamanda zati ve ailevi ihtiyaçlarda da kullanılması halinde bu araçların amortismanlarının $\frac{1}{2}$ ’si gider olarak dikkate alınmadığı nedenle, söz konusu taşıtların 2019 yılında satılması halinde, gider kaydedilmeyen amortisman tutarı beyanname üzerinde, diğer indirimler kısmında gösterilerek, kazançtan indirilir. Tabii böyle bir araç var mıdır? Emin değilim, gene de söylüyorum, belki olabilir. Yani orada ne yapıyoruz? Böyle bir aracınız varsa, amortismanı daha önce gider yazmadığımız için, şimdi gelirden hâsıllattan düşüyoruz, vergiye tabi tutmuyoruz.

42- Beyan edilen kazançta göre ödenecek kurumlar vergisi ve eski hükümlere göre yararlanılan yatırım indirimi istisnası tutarı üzerinden kesilen gelir vergisi toplamı kadar dönem ödenecek vergisi olarak 31.12.2019 tarihli bilanço ve gelir tablosunda gösterilmelidir.

Çünkü gelir tablosunun alttan ikinci satırında bu vergi karşılığının mutlaka gösterilmesi lazım. Sonra da net kârı da görmemiz lazım. Bilançolarda görüyoruz

ama gelir tablolarında sadece “net kâr” gösteriliyor. Mali tabloların düzenlenmesinde bu hususa dikkat etmemiz gerekir.

43- 2019 yılına ilişkin olup, kurumlar vergisi beyannamesi verilene kadar gelen faturalarının KDV tutarları hariç, 2020 yılı kanuni defter kayıtların geçmiş yıl gideri olarak kaydedilip, kurumlar vergisi beyannamesinde bu fatura toplamları diğer indirimler sütununda gösterilerek matrahtan indirilmesi sağlanmalıdır.

Ancak geç gelen fatura KKEG ilişkin ise, KDV toplamı üzerinden gider yazılacaktır.

44- 2018 yılına ilişkin olup 2019 yılı kayıtlarına alınan geç gelen fatura bedelleri, 2018 yılı kurum kazancından beyanname üzerinden indirilmiş olduğundan, bu tutarların 2019 yılı Kurumlar Vergisi Beyannamesinde kanunen kabul edilmeyen gider olarak kurum kazancına eklenmesi unutulmamalıdır.

45- 2016 yılı vergilendirme döneminde satılan ve yenilenmesine karar alınan demirbaşlarla ilgili olarak oluşturulan yenileme fonu hesabına konulan tutar, ilgili iktisadi kıymet alınmaması halinde 2019 yılı kazancına eklenmesi gerekmektedir.

46- Örtülü sermayeye ilişkin faiz ve benzeri ödemeler ile örtülü yoldan dağıtılan kazançlar bir yandan kanunen kabul edilmeyen gider olması yanında, diğer yandan bu ödemeler hesap döneminin son günü itibariyle dağıtılmış kâr payı sayıldığı hususu unutulmamalı ve ödenen bu tutarlar brütleştirilmek suretiyle üzerinden kâr dağıtımına ilişkin %15 oranında yapılacak vergi kesintisine ilişkin Muhtasar Beyannamenin 27.01.2020 tarihine kadar verilmesi ve kesilen verginin 27.01.2020 günü akşamına kadar ödenmesi sağlanmalıdır.

Tabii burada ilginç bir şey söyleyeceğim; örtülü sermaye Geçici Vergi dönemlerinde biliniyor ise, buna ilişkin faiz, kur farkı veya benzeri ödemelerin tutarlarını o dönemde kanunen kabul edilmeyen gider yazıyoruz, tevkifat uygulamasını sene sonuna bırakıyoruz. Arkadaşlar, bu sadece Bakanlığın görüşüdür. Kanuna aykırıdır. Çünkü dönem sonunda, 31.12. itibariyle örtülü kazanç veya örtülü sermaye hesaplarını yapıp, bununla ilgili kanunen kabul edilmeyen gider ve stopajı yapmamız lazım diye düşünüyorum.

Tabii burada önemli bir konu var. Sadece faiz ödemeleri ve benzeri ödemeler stopaja tabi olmuyor, kur farkları üzerinde stopaj yapılmıyor.

Evet, buradaki bütün mesele şu; Yılı sonu itibariyle yapılması gereken işlemlerde örtülü sermayede Hazine ve Maliye Bakanlığı yıl içinde her üç ayda geçici vergi dönemlerinde buna dikkat edin, bunları kanunen kabul edilmeyen giderlere atılmasını öneririm.

Bunun örneklerini verdim, burada iki tane örnek var.

Örnek 1: A.Ş. ortaktan aldığı 1.200.000,00 TL. borç karşılığında 2019 yılında 120.000,00 TL faiz ödemiş ve finansman gideri yazmıştır. Dönem başı öz sermayesi 300.000,00 TL'dir.

“Bu borcun tamamı 2020 yılında ödenecektir.”

- Örtülü Sermaye tutarı = Ort. Alınan Borç – (Öz sermaye x 3)
300.000,00 TL = 1.200.000,00 – (300.000,00 x 3)

- Örtülü Ser. İlişkin Faiz = Örtülü Sermaye x Ört. Ödenen Faiz Örtülü Alınan Borç
Toplamı
30.000,00 TL = 300.000,00 x 120.000,00 (K.K.E. gider yazılır)
1.200.000,00

- Dağıtılan net kâr payı = Ört. Sermayeye ilişkin faiz olup 30.000,00 TL'dir.

- Dağıtılan kâr payının net tutarı %15 kesinti tutarına göre brüt tutarı;
30.000,00 x 100 / 85 = 35.294,12 TL olup, bu tutar üzerinden yapılacak vergi kesintisi (17.647,06 x % 15) = 5.294,12 TL olacaktır.

- Bu tutar vergi 27.01.2020 günü akşamına kadar Muhtasar Beyanname ile beyan edilip 27.01.2020 akşamına kadar ödenmesi ve ödenen bu tutar kurumca 2019 veya ödemenin yapıldığı 2020 yılının kayıtlarına KKEG yazılması gerekir.

Örnek 2: A.Ş. 2019 yılında ilişkisiz kişiye 750.000,00 TL sattığı yatırı bir benzerini aynı vade ve koşullarda ortağının eşine 670.000,00 TL. satmıştır.

- Transfer fiyatlandırması yoluyla Örtülü Dağıtılan Kazanç – Emsal Fiyatı – Ort. Eşine Satış Bedeli.
80.000,00 TL = 750.000,00 TL – 670.000,00 TL

- Transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü olarak dağıtılan 80.000,00 TL. KKEG olarak kurum kazancına eklenmesi yanında ayrıca dağıtılan net kâr payı olarak %15 vergi kesintisine tabi tutulacaktır.

- Buna göre 80.000,00 TL'nin %15 kesinti oranına göre brüt tutarı =
80.000,00 x 100 / 85 = 94.117,65 TL. olup bu tutar üzerinden yapılacak vergi kesintisi (94.117,65 x %15) = 14.117,65 TL. olacaktır.

- Bu tutar vergi 27.01.2020 günü akşamına kadar Muhtasar Beyanname ile beyan edilip 27.01.2020 günü akşamına kadar ödenmesi ve ödenen bu vergi tutar kurumca 2019 veya ödemenin yapıldığı 2020 yılı kayıtlarına KKEG yazılması gerekir.

47 – KVK'nun 7'nci maddesi ile GVK'un 75'inci maddesi uyarınca 31.12.2019 tarihi itibariyle elde edilmiş sayılan kontrol edilebilen kurum kazancı varsa veya kâr payı varsa bu tutarları Türkiye'deki hesaplarımıza kayıt edip, Kurumlar Vergisine tabi tutuyoruz.

Eğer bir şirketin doğrudan doğruya veya dolaylı olarak yurt dışında bir şirketi varsa, bunun %51'ine sahip ise ve yasada yer verilen üç şartın da var olması halinde, kârın dağıtılıp dağıtılmamasına bakılmaksızın Türkiye'deki şirketin yurt dışındaki şirketten kâr payı oranı, hisse oranı ne kadarsa, o kadarlık kârı Türkiye'ye getirip vergiliyoruz.

Tabii ki kâr payı 2020'de gerçekleştiği zaman, dağıtılan gerçek kâr payıyla 2019'da gelir yazdığımız arasındaki farkı da, dağıtımın yapıldığı 2020 yılında vergiye tabi tutmak suretiyle işi tamamlamış olacağız.

Tabii eskiden yurt dışında elde edilen kârlar, yurt dışındaki şirketin kâr dağıtmadığı gerekçe gösterilerek Türkiye'ye getirilmiyordu ve büyük bir vergi kaybımız oluyordu. Şimdi bu düzenleme ile artık kâr dağıtılsın dağıtılmasın belirlenen koşulların varlığı halinde o kazançlar artık Türkiye'ye getirilmekte ve vergileme yapılmaktadır.

48- 2019 yılında vergi oranımız %22 oldu ve bu oran dikkate alınarak kurumlar vergisi hesaplanacağı unutulmamalı. Ancak, 15.06.2012 tarih ve 2012/3305 sayılı Yatırımlarda Devlet Yardımları Hakkında Karar'a uygun yeni veya tevzi yatırım yapanlar, bahsi geçen kararnamemin 15'inci maddesi uyarınca indirimli kurumlar vergisi uygulamasından yararlanmayı gözden kaçırmamalıdır.

49- Yurt dışında ödenen vergilerin mahsubunda yasada belirtilen belgeler temin edilerek tercüme ettirilmeli ve beyannameye eklenmelidir.

Burada iki şart var. Yurt dışında ödenen vergi, mutlaka tevsiki için ilgili makamdan alınan belge o yerdeki Türk elçilik veya konsolosluga onaylatılacak ve bunların Türkçe tercümesini beyannameye eklenecektir. Eğer beyannameyi verene kadar bu belgeleri getirememişsek, yurt dışında elde ettiğimiz kazancın Türkiye'de ne kadar vergiye tabi tutulacaksa, o kadarlık kısmına isabet eden kısmı tecil edilir ve bir yıl içerisinde bu belgeler gelirse terkin edilir. Ancak bu belgeler getirilmezse tecil edilen vergi vatandaşımızdan tahsil edilecektir. Artık bir daha mahsup hakkını kullanması söz konusu olmayacak.

50- Ücret geliri elde edenler dışındaki gerçek kişiler tarafından 2019 yılında vereceğimiz beyannamelerde beyan edilen gelirlere uygulanacak vergi tarifesi değiştirilmiştir. Ücretler hariç, çok şükür ücretlere burada bir kıyak çekilmiş tabii, peşin vergi ödendiği içi sanıyoruz. Burada, bu düzenleme yine söylüyorum yürürlük tarihi itibariyle "2019 yılı kazançlarına uygulanmak üzere" cümlesiyle

ticari, zirai, mesleki, yani ücret dışında diğer altı gelir unsuru nedeniyle yıllık beyanname veren herkes bu tarifeye göre, yani 15, 20, 27, 35, benim gibi 500 bini geçmişse % 40 oranında vergi ödeyecektir. Ben öyle ödemeyi düşünmüyorum. 500 bini geçse bile ihtirazî kayıtlı beyanname veriyorum. Dava açıyorum. Ve kesinlikle ödemiyoruz. Çünkü hiçbir zaman kanunlar geriye uygulanmaz. Ama şöyle bir şey yapsalardı destek verirdim. Birinci dilimi, 18.000 TL'yı 25 yapsalardı, 40.000 TL'yi 60.000 veya 70.000 yapsalardı, üçüncü dilimi de değiştirselerdi, 500'den sonraki %40 vergi ödemek daha adil ve doğru olurdu. Çünkü bakın dikkat ederseniz tarifeyi değiştirmiyor, sadece en son bölümüne 500.000 TL'yi aşarlarda % 40'lık bir tarif getiriyor, bu da bence Anayasaya, aykırı diye düşünüyorum.

Şimdi burada “ücret gelirlerinin dışında” dediği için, acaba niye böyle bir şey dediler? Sanırsam ücretler peşin vergi ödendiği için, yani her ay itibariyle vergi ödendikleri için belki böyle bir şey düşünmüşlerdir. Ancak vergi uygulamasında adalet ilkeleri gereği ayrımcılık yapılması söz konusu olmamalıdır.

Özel bir şey daha söyleyeyim. 31.12.2019 tarihinde Gelir Vergisi Kanununun Geçici 72'nci maddesindeki sporculara ilişkin düzenlemenin uygulama süresi bitmiş olacaktı. Ama yapılan düzenlemede 2023 yılına kadar uzatılmasının yanında % 5'lik de bir ilave oran konuldu. Bu göstermelik bir ilave midir? Tamam, doğrudur, olsun. Ama ilginç tarafı, eğer bu sporcular 2020 yılından itibaren aldıkları ücretlerin toplamı ki 500'ü zaten geçecek. 500 bin lirayı geçtiği için de beyanname verecekler. Verilen beyanname üzerinden vergi hesaplanacak ve kulüplerin kestiği vergiler Maliye'ye ödenmediği için stopajları mahsup yapamayacaklar, işte o zaman arkadaşlar kıyamet kopacak. Çünkü kanun çok net söylemiş, beyanname verecekler, beyan üzerinden hesaplanan vergiden kesilen verginin ödendiğinin tevsik edilmek kaydıyla mahsup edilir, dediği için, bu da tevsik edilemeyeceği için, o zaman “savaş çıkacaktır” diyorum, hayırlı olsun.

Değerli arkadaşlar gerçekten enteresan. Bir sporculara, bir de jokeylere özel bir vergileme ayrımcılığı getirilmiştir. Yıllardan beri bu iki grubu içine alan bu geçici maddeler sürekli uzatılmıştır. Eğer siz asgari ücretten %15 vergi alıyorsanız, milyonluk sporculardan böyle bir ücretin %15'e veya %20 olarak tespit edilen tek orana üzerinden vergiye tabi tutulması gerçekten vergi adaletsizliğinin dibe vurduğu anlamına gelir. Bu durum gerçekten çok rahatsız edici. Ben rahatsız oluyorum, bilmiyorum herkes de rahatsız oluyordur. Çünkü vergide adalet ilkesi 80'li yıllardan itibaren rafa kaldırılmıştır. 2006 yılından itibaren ise tamamen rafa kaldırılmıştır. Yani ücret gelirleriyle, ticari zirai kazançlarını tek tarifeye indirildiği andan itibaren, ücret grubunda %20 olan oran %25'e, 25 olan oran 27'ye olmak üzere “7” puan kazık atılmıştır. Ve hayırlı olsun diyoruz. Ve burada da aynı şey devam edecek.

Burada iyi bir gelişmeden de bahsetmek yerinde olacaktır. Şöyle ki; ücretlilerin mutlaka beyanname vermesinden yanayız. Vergi Konseyi'nde yaptığımız en son çalışmada bunu önerdik. Çünkü dedik ki “ücretlilerden her ay vergi kesilsin yapılsın ama yılsonunda beyanname versinler, hiç olmazsa Gelir Vergisi Kanununun 89’uncu maddesindeki indirimden yararlansınlar” dedik. 2020 yılından itibaren tek işverenden alınan ve tutarın 600.000 TL yı geçmesi halinde yıllık beyanname vereceğinde Gelir Vergisi Kanununun 89 uncu maddesinde yer alan indirimlerden yararlanma olasılığı doğacaktır.

DİNLEYİCİ

Ücret geliri için beyanname veriyorsa 500 bini geçti diye, 2019 yılına da uygulanacak mı o zaman?

Dr. AHMET KAVAK

Öyle görülüyor. Zaten 89’uncu maddeden yararlansın diye böyle bir düzenleme yapılmış görünüyor.

DİNLEYİCİ.....değildir.

Dr. AHMET KAVAK

Tabii değil, tabii değil, öyle diyoruz yani, kötünün iyisi.

51. Gelir Vergisi Kanununun mükerrer 120’nci maddesindeki koşullara uyuyorsanız, aman unutmayın hesapladığınız Kurumlar Vergisinden veya Gelir Vergisinden % 5 vergi indiriminden istifade ediyorsunuz. Tabii ki burada da söylemem gereken çok önemli bir şey var. Hırsızlık yapan, vergi kaçırın bir mükellefe iki satır bir dilekçeyle Af Yasasından yararlanma hakkı veriyorsunuz. Ama vergiye uyumlu bir mükellefe vereceğiniz %5’lik vergi indirimi için yedi dereden su getiriyorsunuz. Ben çok net söylüyorum arkadaşlar, kim ne derse desin bu yasayı düzenleyenler milleti ya enayi zannediyorlar, ya başka bir şey zannediyorlar. Arkadaşlar Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi mükellefine böyle bir imkân sağlıyorsun. Bu indirimi, verdikleri Gelir veya Kurumlar Vergisi Beyannameleri için geriye doğru iki yıl ile ilgili yılı dikkate alırsınız. Diğer beyannamelere bağ kurmak (muhtasar, katma değer v.s.) bu maddenin uygulanmamak üzere çıkarıldığı anlamını korumaya devam edecektir.

H. İBRAHİM AKTAN

İşte onu çözmüşler ama mesele o değil ki, geneli çözmemişler. Pişmanlıkla verileni çözmemiş mesela.

SÜLEYMAN GENÇ:

KDV iadesi alanların tamamına yakını bu uygulamadan yararlanamıyor.

Dr. AHMET KAVAK

Arkadaşlar eğer siz Gelir ve Kurumlar Vergisi mükellefine bu % 5'lik hakkı veriyorsanız, Gelir ve Kurumlar Vergisi mükellefiyle ilgili sınırlama koyarsın. Yani o nedenle bu madde uygulanmamak için, kimse yararlanmasın diye çıkarılmıştır. Ama sahtekâr, vergi kaçırın/gizleyen mükellef “şu kanundan yararlanmak istiyor” dediği zaman o af kanunundan yararlanıyor ve başkaca bir koşul aramıyoruz.

52 - Şehir için yolcu taşıma faaliyetinde bulunanlar, eğer isterlerse hâsılat esaslı kazanç tespiti için mutlaka bu ayın sonuna kadar müracaatlarını yapmış olmaları lazım. Yani şehir içi taşımacılık faaliyetinde bulunan Gelir veya Kurumlar Vergisi mükellefleri hâsılat esaslı kazanç tespitinden yararlanmak istiyorlarsa 31 Aralık 2019 tarihine kadar dilekçe verirlerse, 2020 yılından itibaren bu haklardan yararlanma şansları var.

53 – Bu madde bilinen, ama çok da tartışılan konuları içeriyor. Eğer Geçici Vergi uygulamaları nedeniyle, Geçici Vergi dönemleri itibariyle amortisman ayrılan, dönem sonunda amortisman ayırmaktan vazgeçebilir. Amortisman hesaplamayanlar dönem sonunda amortisman ayırabilir ve gider kayıt edebilir. Alacak ve borç senetleri reeskonta tabi tutmayanlar dönem sonu itibariyle reeskonta tabi tutabilir. Alacak ve borç senetlerini reeskonta tabi tutanlar dönem sonunda bu reeskont işleminden vazgeçebilir.

Yıl içinde yararlanılan yatırım indirimi istisnasından vazgeçebilir veya vazgeçmiş olduğu yatırım indiriminden yararlanmak isteyebilir. Geçici Vergi dönemlerinde yararlanılan yatırım indirimi istisnasından dönem sonunda yararlanmayabilir.

Dikkate alınan diğer istisna ve indirimler uygulanmış veya uygulanmamış olması önemli değildir. Bununla ilgili bir fark çıkacaktır. İdare soracaktır, ama % 10'la hiç alakamız yok. Diyeceksiniz, “biz Geçici Vergi dönemlerinde yatırım indirimi istisnasını uygulamadık, dönem sonunda uyguladık, işte bu fark da yatırım indirimi istisnasından kaynaklanan” dediğiniz zaman da tabii vergi dairesi de anlarsa, teşekkür edilerek gönderilirsiniz, ancak anlayamazsa incelemeye sevk edebilir, onu da söyleyeyim. Ama bunlardan dolayı herhangi bir tarhiyat yapamazlar, yapılmışsa davayı siz kazanırsınız. Ayrıca sadece bir bilgi isterler, onu da vermek zorundayız. Evet, dönem sonu işlemlerini 53 maddede bitirdik.

Şimdi sıra 2020 yılının başında dikkate almamız gereken işlemler nelerdir, bu hususlara değinelim.

1. 2019 yılı kanuni defterlerin yazılıp, yazdırma işlemini tamamlamanız lazım. Tabii ki e defter uygulaması bunun dışında.

2. 2019 yılı yönetim kurulu karar defterinin kapanış tasdikini 2020 Ocak sonuna kadar, Yevmiye defterinin kapanış tasdiki ise, 2020 Haziran sonuna kadar yaptırabilirsiniz. Tabii bu tasdikler vergi için değil Ticaret Kanunu açısından önemlidir. Bizim vergi açısından bir açılış tasdiki yeterli olmaktadır.

3.2020 yılında kullanılacak defter tasdiki Aralık 2019'a kadar yaptırmamız lazım.

4.2019 yılında kullanılan kanuni defterlerin 2020 yılında da kullanılması durumunda, bu defterlerin tasdik işlemleri 2020 Ocak ayı içinde yaptırılmalıdır.

5. 2020 yılı yevmiye defterine yapılan açılış kaydından sonra, bir önceki yılda yapılan reeskont kayıtları, ters kayıt yapılarak kapatılmalıdır.

6. Sigorta şirketleri tarafından 2019 yılında ayrılarak gider kaydedilen muallâk hasar karşılıkları, kazanılmamış pirim karşılıkları ve hayat matematik karşılıkları ile denge karşılıkları 2020 yılı açılış kaydından sonra kâr hesabına aktarılmalıdır.

7. 2019 yılı vergilendirme dönemine ilişkin kurum kazancının beyanı sırasında, kurum kazancından indirilen ve eski hükümlere tabi tutulan yatırım indirimi istisna tutarı üzerinden en geç kurumlar vergisi beyannamesinin verileceği ay içinde, %19.8 oranında gelir vergisi kesintisi yapılmalı ve buna ilişkin muhtasar beyanname ertesi ayın 26'ncı günü akşamına kadar verilir, kesilen gelir vergisi 26'ncı günü akşamına kadar ödenmelidir.

8. 2019 yılı kurum kazancından personele temettü ikramiyesi verilmesi düşünülüyor ise, gerekli kararların kurumlar vergisi beyannamesi verilmesinden önce alınmalı ve kararlaştırılan tutar kurumlar beyannamesinde gösterilerek kurum kazancından indirilmesi ve bu ikramiye üzerinden kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ay içinde Gelir Vergisi kesintisi yapılarak, takip eden ayın 26'ncı günü akşamına kadar muhtasar beyanname verilmeli ve kesilen vergi 26'ncı günü akşamına kadar ödenmelidir.

Burada bir tartışma daha var. Şirket ortaklarına acaba şirkette çalıştıkları için temettü ikramiyesi verilebilir mi? Kesinlikle verilemez. Bunların gider yazılması söz konusu değildir. Dağıtılan rakam ne ise, üzerinden önce % 22 Kurumlar Vergisi, ondan sonra % 15 gelir vergisi kesintisi yapılır. Yani şirket ortağı işletmede çalıştı diye temettü ikramiyesi alması hiçbir şekilde söz konusu değildir.

9.- İmtiyazname ve Ruhsatname almış olan kurumların harçlar kanununa ekli 8 tarifede yer verilen ve yıllık olarak ödenmesi gereken harçları ve Motorlu Taşıtlar vergisinin ilk taksiti, 2020 Ocak ayında ödeyerekten işleri bitirmiş oluyoruz. Sabrınız için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN SABRİ TÜMER

Ahmet üstadım çok teşekkür ediyorum. Ahmet ne kadar güzel bir üslupla anlatıyor. Şimdi saygıdeğer arkadaşlar, şu anlatılan 53 maddeden inanın Maliye Bakanlığı inceleme elemanlarının şikâyet raporlarında, sorumluluk raporlarında 12'nci maddeye istinaden yazdıkları raporlar hep bunların üzerinden. Sizlerden ricam, tam tasdik yaptığınız firmalarda mutlaka ve mutlaka bu maddeleri saklayın, elinizde kalsın ve tasdik yapacağınız firmalarda finansal tablolardaki rakamların içine girerek olaya hâkim olmaya gayret edin. Özellikle söylemek istediğim bu. Yani gelen yazıların sorumluluk raporlarının % 90'ının ağırlık noktası burası. Bunu özellikle belirtmek istiyorum.

Saygıdeğer arkadaşlar, şimdi ikinci konumuz, 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu. 07 Nisan 2016 tarihinde Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğü girdi. Ama şu üç yıl içerisinde kurum kuruldu. Çalışmaya başlandı. Ancak, maalesef şirketler olaydan bir haber. Sektör olarak biz bunun içinde miyiz, değil miyiz? Halen çırpınıyorlar. Belli bir büyüklükteki firmalar 31.12.2019 tarihinde son olmasına rağmen, benim tanıdığım birçok firma halen bu işin içine girmemiş durumda.

Şimdi bu konunun bizleri de ilgilendiren yönü de şu; Bizim tasdik yaptığımız, danışmanlık yaptığımız firmalar bir cevap verme durumunda, böyle bir yasa var, bu yasanın gereğini yapın, bununla ilgili uzman kişiler var. Uzman kişileri çağırın, nasıl bir örgütleme yapılacaksa, nasıl bir sorun bulunacaksa bunları onlarla görüşün demek herhalde birinci derecede bize düşer.

DİNLEYİCİ 25 bin lira para istiyorlar.

BAŞKAN SABRİ TÜMER

Şimdi, bir dakika oralara geleceğiz, ama hatırlatmak da bize düşüyor belli bir yerde. Çünkü en sırdaşı, en yakını biziz, mükellefe bunu hatırlatalım ki, o da nasıl davranacağını ona göre karar versin.

İşte bunu aydınlığa kavuşturmak üzere, sayın Rıza EROĞLU İş Hukuku Uzmanı arkadaşımız, kendisine teşekkür ediyorum, kabul etti. Bakın kitapçık basılmış, bunu sizlere dağıttık. Bunu da şirketlerinizdeki muhasebe müdürlerine bir tane vererseniz, kıymetli bir meta olarak gözüktür.

Evet efendim buyurun, söz sizde.

RIZA EROĞLU

Değerli üstatlarım, herkese iyi günler dilemek istiyorum öncelikle. Adım Rıza EROĞLU, PWC şirketinde, hukuk bölümünde ekip arkadaşlarımla birlikte İş Hukuku ve Kişisel Verilerin Korunması Hukuku, denetim, danışma halk ve eğitim hizmetleri veriyorum. Bugün size Kişisel Verilerin Korunması Kanununa ilişkin genel bir takım bilgileri aktarmaya çalışacağım. Hepimizim kafasında biraz daha şekillensin diye, bazılarımız bu konuda hizmet de veriyor olabilir aslında. Bugün kısaca bu konuyu değerlendirmeye çalışacağız.

Bu “kişisel veri” kavramı aslında hukuk literatürümüzde uzunca bir süredir bulunuyor. Ama biz daha çok yurt dışı uygulamalarını takip ediyorduk. Kişisel veri günlük hayatımızı bizi çok etkilemediği için çok da farkında değildik. Nedir? Ne değildir? Neden korunması gerekir, gibi konularda bilgi sahibi değildik.

2016 yılında 6698 sayılı bir yasa “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu” adıyla yürürlüğe girdi. Ve bu yasanın yürürlüğe girmesinden itibaren de Kişisel Verileri Koruma Hukuku oluşmaya başladı. Ama buna rağmen üzerinden neredeyse üzerinden üç yıl geçmiş olmasına rağmen, bunun aslında özellikle birinci sorumlusu olan şirketler açısından çok da net anlaşılmadığından, yükümlülüklerin neler olduğunu, hele hele karşı karşıya kalacak risklerin neler olduğunun çok fazla bilinmediğini takip ediyoruz. Bu kanun aslında kişisel veriler konusunda bir yasak getirmiyor, böyle bakmamak lazım. Sadece kişisel verilerin işlenmesini bir sürece bağlamak istiyor. Yani bir hukuka uygunluk süreci çerçevesinde kişisel verilerin işlenmesini öngörüyor. Bir takım ilkelere uyararak kişisel verilerin işlenmesini öngörüyor. Çünkü kişisel veri artık içinde bulunduğumuz dünyada en önemli konulardan bir tanesi. Kişisel verinin çünkü finansal bir değeri var. Hatta uluslararası bir takım çalışmalar var. Bir kişinin kimlik bilgilerinin değerini belirten, son hatırladığım rakam yaklaşık olarak 3 Dolar’dı, yani bir kişinin uluslararası camiada kişisel verisinin değeri, buna sahip olmanın değeri bu, tabii milyonlarca kişiden bahsettiğimizde bu tutarın aslında nasıl bir finans alanı oluşturduğunu izlemek mümkün.

Dediğim gibi, 07 Nisan 2016 tarihinde yasa yürürlüğe girdi ve yasa 07 Nisan 2018 tarihine kadar iki yıllık bir süreç belirleyerek, bu süreç içinde yasanın yürürlüğe girmesinden önce işlenen kişisel verilerin yasaya uygun hale getirilebilmesi için, bir zaman verdi. Yani 2016’da yürürlüğe girdi ve dedi ki, “2018’e kadar bu günden önce işlemiş olduğunuz kişisel verilerinizi bu yasaya uygun hale getireceksiniz”. Daha sonra, kurulun kurulmasından ve faaliyetine başlamasından sonra, Kişisel Verileri Koruma Kurulu ve Kişisel Verileri Koruma Kurumu faaliyete girdikten sonra yeni bir tarih daha belirlendi. Bu da veri sorumlusu olan şirketlerin belli

koşullar altında “VERBİS” yani “Kişisel Verilerin İşlenmesi Sistemi” diyebiliriz kısaca buna, VERBİS’e kayıt olmasına ilişkin, tescil edilmesine ilişkin bir milat daha belirledi. Bu süreç de 31.12.2019 tarihinde, yani bu ayın sonunda dolmuş olacak. Dün bir kurul toplantısı yapıldı. Kurul toplantısında bu sürenin ertelenip, ertelenmeyeceği konusunun görüşüldüğünü zannediyoruz, henüz bir açıklama yapılmadı. Eğer bir erteleme olacaksa bugün, yarın bu ertelemenin yapılacağını zannediyoruz, düşünüyoruz. Ama şu an itibariyle veri sorumlusu olan şirketlerin VERBİS sistemine şirketlerini tescil ettirmeleri gerekiyor. Kayıt ettirmeleri gerekiyor. Peki kimler? Hangi veri sorumluları? Diyecek olursak, yıllık çalışan sayısı 50’den çok olan, ya da yıllık mali bilanço toplamı 25 milyondan fazla olan şirketler. Yani bu şartlardan birini gerçekleştiriyorsanız, 50’den fazla çalışmanız varsa, ya da yıllık mali bilanço toplamı 25 milyon liradan fazlaysa VERBİS sistemine şirketinizi kayıt ettirmeniz lazım. Ama tabii bu kayıt, Sosyal Güvenlik Kurumu’na, işyeri açılışı gibi bir kayıt değil. Daha öncesinde bir hazırlık aşaması gerektiriyor. Yani bu sisteme kayıt olabilmek için, bu sistemin veri tabanını sizden istediği bazı bilgileri, uyum sürecini gerçekleştirmeniz gerekiyor. Bunu da ilerleyen slaytlarda göreceğiz neler olduğunu.

Veri temelli ekonomi bütün dünyada tartışılıyor. Biraz önce de söyledik. Aslında kişisel verilerin bir finansal değeri var ve bu gittikçe de artan bir değer oluyor. Çünkü hepimiz biliyoruz, kişisel verilerimiz aslında elden ele dolaşüyor. Bazı durumlar hukuka aykırı olarak elde ediliyor ve elde edilen bu kişisel veriler nedeniyle, biz aslında bir takım mailler alıyoruz, mesajlar alıyoruz, bir takım postalar geliyor, bir takım tanıtımlar yapılıyor. Hepimiz fark etmişizdir mutlaka, bir sohbet ortamında konuştuğumuz, sohbet ettiğimiz konuyu, telefonu açtığımız zaman eğer bir sosyal medya hesabımız varsa, bu sosyal medya hesabında direkt o konuyla ilgili bir reklam karşımıza çıkar. Bu konu araç olabilir, arabaysa bir araba satışına ilişkin bir reklam olabilir. Başka bir hobimiz varsa, bu hobiye ilişkin, hep şaşırtmıştır o bizi, nasıl denk geliyor diye. Aslında bu tesadüfü değil tabii ki. Biz onay veriyoruz bazı programları kullanırken. Bir takım konum bilgilerini paylaşıyoruz. Aslında bunların hepsi tabii ki kişisel veri, bu kişisel veriler işleniyor bir takım kurumlar tarafından ve bunun bir mali değeri var. Bu kişisel veriler satılıyor orada. Mesela biz kişisel verilerimiz işlenmesi ve paylaşılması için bir kuruma onay verdiyse, bir programı kullanmak için, diyelim ki bir bilgisayar yazılımını, o bilgisayar yazılımını kullanmak için, bizden öncelikle kişisel verilerimizi tespit edebildikleri de varsa, aslında onay da alıyorlar o “anlıyorum” yazısı altında. Dolayısıyla bunlar elden ele yayılıyor ve bunların bir değeri var.

Tabii bu alımı düzenlemek bütün ülkelerde hep önemli bir problem, yani bütün dünyada önemli bir problem, bunu daha önce düzenleyen ülkeler var. Mesela, Avrupa Birliği ülkeleri bu konuda daha öncü bir rol alıyor. Ve diğer ülkeler, gelişmekte olan ülkeler, Amerika vesaire kendi veri koruma sistemlerini kurmaya çalışıyorlar.

Şimdi tabii büyük bir veriden bahsettiğimiz zaman da, bu verinin korunması da gündeme geliyor. Yani biz bu kadar fazla sayıda kişisel veriye sahibiz. Fakat bu kişisel veriyi nasıl koruyacağız? “internet” denilen bir kavram var. Evlerimizde kullandığımız bir takım cihazlar var hepimizin. Eve giderken cep telefonumuzdan kombiye ilişkin programı açıp, ısısını artırabiliyoruz. Ya da bir bulaşık makinesini programlayabiliyoruz. Ya da başka bir cihazı akıllı bir program kullanarak evdeki bir takım aletleri uzaktan kumandayla izleyebiliyoruz, açabiliyoruz, kapatabiliyoruz. Bunların hepsi aslında bizim kişisel verilerimizi işleyen bir takım nesnelere. Dolayısıyla bu nesnelere paylaştığımız kişisel verilerin de korunmaya ihtiyacı var. Biz hangi saatler arasında ısınmayı tercih ediyoruz. Ya da ne kadar fatura ödüyoruz, bunların hepsi toplanan kişisel veri aslında.

Bir diğer konu, bulut bilişim konusu. Şimdi büyük hacme ilişkin veriler bir yerlerde toplanmaya başlandı. Diyelim ki kullandığımız mail programları daha yerelken, daha global veri mail programları kullanmaya başladık. Dolayısıyla bu büyük ölçekteki verinin, büyük ölçekteki depolarda saklanması lazım ve bu depolar diyelim ki, Çin’de, Malezya’da, Amerika’da, İspanya’da, aslında çoğu zaman nerede olduğunu bile bilmiyoruz. Yani bir program kullanıyoruz ama o program o verileri nerede depoluyor onu bilmiyoruz, dolayısıyla bu da veri güvenliğine ilişkin aslında sıkıntılı bir konu, bu da bu mevzuatın ortaya çıkmasının nedenlerinden bir tanesi.

Bir diğer konu, tabii yine veri merkezleri. Veri merkezlerinin hukuki sorumlulukların düzenlenmesi gerekiyordu. Bütün bu kavramlar aslında, Kişisel Verilerin Korunması Kanununun ortaya çıkmasının sebepleri diyebiliriz. Hep bahsediyoruz “kişisel veri, kişisel veri” diye, kişisel veri nedir aslında? Onu kısaca anlatmak gerekirse, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü veri. Bu tanımdan da anlaşılacağı üzere aslında kişisel veri, ticari verileri kapsamıyor. Şirket verilerini, iş yeri verilerini kapsamıyor. Sadece gerçek kişilere ilişkin verileri kapsıyor. Bu kanunun düzenlenme amacı gerçek kişiler, kanun gerçek kişilere “ilgili kişi” diyor, kanunun içindeki tanımlaması bu. Yani kişisel verisi işlenen gerçek kişi kanunun tanımladığı alanda “ilgili kişi”.

Şimdi kişisel veri bu anlamda aslında birçok şeyden oluşuyor. Yani “ad soyadı”, “kimlik bilgisi”, “iban numarası”, “banka numarası”, “TC kimlik numarası”, bunlar hani ilk etapta çok kolay veri olduğunu anlayabileceğimiz şeyler ama bunun dışında da bir takım veriler var. Mesela nasıl veriler var? Biometrik veriler var. Şimdi burada bir video çekimi var mesela, aslında şu anda benim biometrik verim işleniyor. Ne işleniyor? Yüzüm, sesim, bunlar da bir takım biometrik veriler. Biliyorsunuz aslında bazı verilerin işlenmesini kanun emrediyor bize. Diyelim ki, İş Kanununda çalışanların işe giriş çıkışlarının kontrol edilmesi ve bunun uygun araçlarla belgelenmesi yasal bir yükümlülük. Ne yapıyoruz? Kartlarla işe giren

çıkanların bir takım verilerine, hangi saatte gelmiş, hangi saatte gitmiş anlıyoruz. Ama bazı şirketlerde bunun bir tık ötesine geçiliyor. Ne yapıyor kart dışında? Biometrik veri toplanıyor. Retina okuyucu, göz okuma var. Parmak okuma var. Bir takım yeni sistemler var. Dolayısıyla genel kişisel verilerin işlenmesinden aslında özel nitelikli biometrik kişisel verilen işlenmesine doğru gittikçe uzuyor, gidiyor.

Kanunun temel kavram ve aktörlerini aslında üç başlık altında toplayabiliriz. Bir tanesi, “kişisel veri” konusu, biraz önce konuştuk.

Diğeri, “ilgili kişi” onu da söyledik, “kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişinin kişisel verileri” demiştik. Orada “ilgili kişi aslında gerçek kişi” demiştik.

Bir diğer başlığımız, “veri sorumlusu ve veri işleyen” kavramı. Şimdi veri sorumlusu aslında en büyük ifadesiyle, “kişisel veri işleme sistemini kuran ve kişisel verileri işleyen şirketler”. Bu aslında gerçek kişi de olabilir, tüzel kişi de olabilir, veri sorumlularını bu şekilde özetleyebiliriz. Gerçek kişiler de olabilir, tüzel kişiler de olabilir.

Veri işleyen ise, “veri sorumlusu adına veri işleme faaliyetini yürüten, fakat bu veri sorumlusunun organizasyonu dışında bulunan kişiler”, “üçüncü kişi” diyebiliriz, “üçüncü taraf kişiler” diyebiliriz. Biz bir hizmet satışı yapıyoruz, bu hizmet satışında bir çağrı merkezinden yararlanıyoruz. Çağrı merkezi bizim şirketimiz adına müşterilerimizin çağrılarını yanıtlıyor. Servis ihtiyaçlarını gideriyor. İşte orada çağrı merkezi veri işleyen pozisyonda, genellikle “veri işleyen” dediğimizde, veri sorumlusunun işyerinde çalışan kişiler anlaşılıyor. Hani işte diyelim ki, mali müşaviri, avukatı, insan kaynakları müdürü, çalışanları, bunlar veri işleyen değil. Bunlar veri sorumlusu adına bu işleri takip eden kişiler, işlemeyi takip eden kişiler. Kanunun anlattığı veri işleyen biraz daha farklı, yani işyeri organizasyonu dışında, üçüncü kişileri ifade ediyor.

Şimdi “kişisel veriler işlenmesi” diyoruz, “işlenme” dediğimizde aklımıza sadece bir yere bunun not edilmesi, yazılması, ya da merkezi bir sistem üzerinde, bir veri tabanı üzerinde işleme gelmemeli. Aslında “veri işleme” dediğimiz faaliyet, çok karmaşık bir faaliyet ve birçok şeyi kapsıyor. Mesela, toplama ve kayıt etmeyi, yani verileri toplamak da aslında veri işlemi. Hiçbir yere kayıt etmesek bile, biz sistemli olarak veri topluyorsak, bu da bir veri işlemi faaliyeti. Ya da veriyi kayıt ediyorsak, buda bir veri işleme faaliyeti.

Organize etme, depolama, kullanma, değiştirme, yani bir veriyi işledik. İşledikten sonra adamın adını yanlış yazmışız, değiştirmek istiyoruz. Değiştirdik, bu da ayrı bir veri işleme faaliyeti.

Aktarma, yani üçüncü kişilere verileri aktarma, gönderme, paylaşma, yayma, erişilebilir kılma. Mesela, internet sistemi üzerinden kişisel verileri yayıyoruz,

kullanıyoruz. Dedik ki, “şu gün şu tarihte yapılan toplantıya şu kişiler konuşmacı olarak katıldı” dediğimiz de, hemen erişilebilir kıldık o kişisel veriyi.

Engelleme, silme, silme de bir veri işleme faaliyeti. Nasıl verileri toplayarak bir veri tabanına işliyorsak, aynı şekilde o veriyi silerek, yok ederek de yine bir işleme faaliyeti gerçekleştirmiş oluyoruz. Aslında özetlemek gerekirse, “kişisel veri üzerinde yapılan, veri sorumlusu tarafından yapılan her türlü tasarruf bir veri işleme faaliyetidir” diyebiliriz.

Şimdi tabii ki yeni bir mevzuat oluştuğunda o mevzuatın uygulanmasından sorumlu bir bakanlık, bir kurum, herhangi bir şey oluyor. Burada da bizim hukuk sistemimizde yeni bir kurum ve yeni bir düzenleme olduğu için, buna ilişkin bir kurum oluşturuldu, bunun adı “Kişisel Verileri Koruma Kurumu” ve de kurum içinde bir de kurul var. Bu kurum başkan ve üyelerden oluşan bir kurum. Kurumun ayrıca kurul dışında kendi çalışanları da var. Denetmenleri var. Raportörleri var. İdari işlerini yürütecek bir takım çalışanları var. Fakat bu Kişisel Verileri Koruma Kanunu üzerindeki tasarrufu bu kurum kullanacak. Yani idari para cezası uygulayacak olan, denetimi yapacak olan, bir takım kararları verecek olan kurul, bu kurul.

Şimdi kurul nasıl denetim yapıyor? Neye göre işyerlerine gidiyor? Gidecek daha doğrusu. Şikâyet üzerine gidebilir. Kişisel verisi işlenen bir ilgili kişinin başvurusu üzerine gidebilir. Bu kişi çalışanımız olabilir, bir ziyaretçi olabilir. Kapının önünden geçerken kamera kaydına takılmış biri de olabilir. Yani diyelim bir güvenlik kamera kaydı gerçekleştiriyoruz. Bu kayıt yoldan geçen birini eğer aldıysa görüntüye ve kişi o durumdan rahatsızsa, bunu fark ettiyse, bu kişi de başvurabilir kurula. Tabii önce şirkete başvuracak. Veri sorumlusuna başvuracak. Kendisiyle ilgili işlenen kişisel verileri soracak, bilgi alacak, daha sonra eğer tatmin edici bir yanıt alamazsa kurula başvuracak ve diyecek ki, “benimle ilgili böyle bir kişisel veri işleme var hukuka aykırı, bu konuda herhangi bir bilgi verilmedi, dolayısıyla ben bu konuda bir inceleme yapılmasını, denetim yapılmasını istiyorum”. Kurul eğer denetime değer görürse bu başvuruyu, gidecek bu işyerinde inceleme yapacak. Bunun örneklerini şu ana kadar görmeye başladık. Çokça görmeye başladık, şikâyet üzerine denetim.

Bunun dışında “ihlal iddiasının öğrenilmesi”, yani kurul resen bir haber üzerine, bir duyum üzerine harekete geçerek, kişisel veri ihlal iddiası olduğunu düşünerek bu denetimi gerçekleştirebilir. Ya da bunun dışında bir takım denetim programları oluşturularak sektörel denetimler yapabilir. Yani diyelim ki, lojistik sektöründe bir problem var. Hatta buna ilişkin bir kararı da var lojistik sektöründe, “bu lojistik sektörünü ben denetim altına alıyorum 2020 programında” diyebilir. Ve bu şekilde denetim sonucunda bir takım kararlar alabilir. Bu kararlara uyulmasını isteyebilir. Ya da idari para cezası uygulayabilir.

Şimdi buraya kadar genel olarak kanun ve kuruldan bahsettik. Kanun faktörlerinden bahsettik. Ama esas önemli konu şu; “kişisel veriyi ne şekilde işleyeceğimiz”, yani bu kanun bizden ne istiyor? Bizden istediği, bizim uymamızı istediği süreç ya da ilkeler nedir?

Burada öncelikle bilmemiz gerekir ki, bir kişisel veriyi işlemek için iki kuralı mutlaka gerçekleştirmek lazım.

Bir tanesi, aydınlatma yükümlülüğü. Yani bir kişisel veriyi işliyorsak, o kişisel veri sahibini aydınlatmalıyız. Şimdi kişisel veri, aslında hepimizin hayatını ilgilendiren bir konu, neden? Çünkü işyerlerindeki çalışanlar da bu kanun kapsamında kişisel verisi işlenen kişiler. Müşteriler de, irtibatta bulunduğumuz üçüncü parti işletmeler, alt işverenler de, bunların çalışanları da, hepsi bunların kişisel verisi işlenen kişi. Hatta bizler de, kendi çalıştığımız işyerlerinde kişisel verisi işlenen ilgili kişileriz. Bir taraftan ziyaret ettiğimiz AVM’lerde, alışveriş yaptığımız yerlerde bir takım kişisel verilerimiz işleniyor. Dolayısıyla bu kanun hepimizi ilgilendiren bir kanun ve bu haklar aslında bizim için de öngörülen haklar, biraz sonra onlardan bahsedeceğim.

Bir kişinin kişisel verisi işleniyorsa, ilgili kişinin kişisel verisi işleniyorsa, öncelikli olarak aydınlatma yapılması lazım. Yani ben senin kişisel verini işliyorum, amaçlarının, süresinin belirtilmesi lazım, ama genel kural açık rızasının alınması lazım, yani “ben senin kişisel verini işleyebilir miyim, bu amaçlarla, bu kadar süreyle kullanmak üzere, bu kişilerle paylaşmak üzere”, onun detaylarını çok vermeyeceğim. Yani aydınlatma metninin içeriğinde ne olması lazım, ya da açık rıza beyanında neler olması lazım konusu biraz daha detaylı, ama bunların yapılması lazım.

Ama genel kural dışında yasa bir takım istisnalar belirlemiş ve bu istisnalardan birine giriyorsa kişisel veri işleme faaliyeti, öncelikle bu istisnadan faydalandırılıyor. Yani biz bir kişisel veriyi işlerken, eğer o kişisel veriyi işlememiz bir istisnaya dayanıyorsa, öncelikle istisnadan faydalanacağız. Eğer bir istisnadan faydalanmıyorsak, o zaman mutlaka açık rızasını alarak işleyeceğiz.

Şöyle bir değerlendirdiğimizde, aslında bugüne kadar yaptığımız işlemlerin önemli bir kısmının zaten bu istisnalar kapsamında değerlendirilebileceğini görüyoruz. Dolayısıyla kanun ilk etapta elimizi kolumuzu bağlayacakmış gibi gözükse de aslında ilerleyen aşamalarda gördük ki, buna uyum sağlayabiliriz. Şirketlerimizi bu kanunla uyumlu hale getirebiliriz.

Bu istisnalardan bir tanesi, “kanun hükmü”. Yani vergi mevzuatı, iş mevzuatı, ticaret mevzuatının emrettiği, eğer bir kişisel bir veri işleme faaliyeti varsa, biz bu

kişisel veriyi herhangi bir açık rıza almamıza gerek kalmadan işleyebiliriz. Bunun en yaygın örneğini işletmelerde İş Kanununa ilişkin olarak görüyoruz. Mesela özlük dosyasının oluşturulması, mesela çalışanın sosyal güvenlik bildirim yapılrken işlenen kişisel verileri, kimlik bilgisini işliyorum, neden? Çünkü işe girdi, Sosyal Güvenlik Kurumu'na bildirimde bulunacağım, dolayısıyla yasa benden bunu istediği için, buna ilişkin bir açık rıza almama gerek yok, o kimlik bilgisini işleyebilmem için.

Diğer bir istisna, sözleşmenin ifası, yani ben bir sözleşme yaptım da o sözleşmeyi ifa etmek için eğer bir kişisel veri işliyorsam ve sözleşmeyi yapmak için işliyorsam, bir açık rıza almama gerek yok. Zaten taraflar aralarında anlaşmışlar bir sözleşme yapacaklar. Yani bunun için bir daha karşı tarafa “bu kişisel verileri işlemek için rıza istiyorum” demeye gerek var mı? Yok, zaten çok da uygulanması zor böyle bir şeyin.

Fiili imkânsızlık, diyelim ki kişisel verisi işlenen bir kişi, mesela baygınlık geçirdi biri, kim olduğunu bilmiyoruz, yolda karşılaştık, kişinin kolon bilgisini ambulansa gönderdik, dedik ki “burada yatıyor”, bu da kişisel bir veri. Kişinin nerede olduğu, hangi konumda olduğu da bir kişisel veri, bunun için açık rıza almamıza gerek yok. Çünkü bunun bir fiili imkânsızlık durumu, kişi zaten kendinde değil, bu rızayı bize gösteremez.

Bunun dışında veri sorumlusu hukuki sorumlu, mali denetimler var. İş denetimleri var. İş sağlığı güvenlik denetimleri var. Bu tür bir hukuki sorumluluk nedeniyle eğer bir veri sorumlusu yani işveren bir takım kişisel verileri denetmenlerle paylaşıyorsa, bu durumda yine açık rıza almasına gerek yok. Çünkü bu da veri sorumlusunun hukuki sorumluluğu kapsamında bir istisna oluşturuyor.

Aleniyet kazandırma, kişisel veri sahibi kendi verisine kendi aleniyet kazandırıyor. Mesela kendi fotoğrafını paylaştı bir sosyal medya hesabından, altına da dedi ki, “ben şu etkinlikteyim, şuradayım”, bu kişisel veri, herhangi bir yerde işlenmesi, paylaşılması için herhangi bir açık rıza almaya gerek yok, ya da kendini tanıştırdı. Bu yasa ilk yürürlüğe girdiğinde hepimiz şundan korktuk, bizim aklımıza şu geldi, “yani biz iki arkadaşımızı tanıştıramayacak mıyız”, işte “ODTÜ”den mezun şurada çalışıyor, dediğimiz anda bir çırpıda, bir cümle içerisinde beş, altı tane kişisel veri paylaşmış olduk. Dolayısıyla “bu mu gelecek başımıza” diye düşünmeye başladık kara kara. İşte aleniyet kazandırma konusu bu. Kişi zaten kendisi bunu istiyor, tanışmak için orada. Ya da kendisi söylüyor, “benim adım şu, şu işi yapıyorum” diyor, dolayısıyla bir açık rıza aranmasına gerek yok. Evet, kartvizit paylaşımları yine bu kapsamda değerlendiriliyor.

Hakkın tesisi kullanılması, korunması, bir dava açıldı, bu davada kendi haklarımızı savunabilmek için bir takım iddialarda bulunduk, ya da bir cevap dilekçesi

hazırladık. diyelim ki bu bir iş davasıysa, işçinin kişisel verileri dilekçede yer alacak, bu çerçevede bir açık rıza almamıza gerek yok.

Bir de meşru menfaat konusu var. Eğer veri sorumlusunun o kişisel veriyi işlemede bir meşru menfaati varsa, bu durumda o kişisel veriyi işlemek için açık rıza alınmasına gerek yok. Mesela hepimizin bilgisidir, işyerlerinde çalışanların performans değerlendirmeleri, “işte şu kadar ürün sattı, bu kadar pirim kazandı” vesaire “başarılı, başarısız”, “arkadaşlarıyla iyi geçiniyor”, “ekibi içinde beğeniliyor, tutuluyor”, bir takım düşüncelerimizi değerlendiriyoruz. Bunlar da kişisel veridir. Mesela birine “geçimsiz” diyorsunuz, kişisel veri paylaşıyorsunuz. Dolayısıyla bunlar için de bir açık rıza almaya gerek yok. Bunlar önemli istisnalar gerçekten de.

Şimdi kanun bazı kişisel verileri ise, diğerlerine göre daha özel olarak korumaya almış. Bunlar “özel nitelikte kişisel veri” dediğimiz, ya da doktrinde “hassas nitelikli” denilen veriler. Bunlar ne? Irk, etnik köken, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep, kılık kıyafet, dernek, vakıf üyeliği, sağlık ve cinsel hayatla ilgili veriler, ceza mahkûmiyeti, geometrik ve genetik veriler, bunlar özel olarak düzenlenmiş. Diyor ki kanun, “eğer sizin işlediğiniz veri bu özel nitelikteki verilerden biriye, ancak ve ancak kanun istisnası varsa, yani kanun emrediyorsa bunu işleyebilirsin” . Biraz önce bir sürü istisna saymıştım, o istisnalardan sadece kanun emrettiğinde, yani kanuni istisnaya girmesi halinde bu özel teklif edilen işlenebilir. Hatta bir tık daha ileri gitmiş, demiş ki, “sağlık ve cinsel hayata ilişkin verilerin kanuni istisna olsa bile işleyemezsin, ancak açık rıza ile işlersin”. Tabii bu kararın bazı sonuçları var. Hepimiz belki bu soruyla karşılaşmışızdır. İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu diyor ki, “işe alırken çalışana sağlık raporu alın” diyor. Hatta “bunu da belli periyodlarla yenileyeceksin” diyor. Şimdi kanun bunu benden istiyor. Ama kanuni istisnayı ben bu sağlık verisinde kullanamıyorum. Bu kurulda çok görüşüldü, bu kapsama alınması konusunda, fakat olumlu bir gelişme olmadı, hala aynı fikirdeler. Özellikle cinsel hayat ve sağlık verilerinin ancak ve ancak açık rızayla işlenmesi öneriliyor. Tabii burada başka sorunlar geliyor. Kanun benden sağlık raporunu almamı istiyor, çalışan diyelim ki açık rıza vermiyor, ne yapacağız? Fesih için mesela geçerli fesih sebebi oluşturulur, ya da işe almamak üzere değerlendirebilir miyiz? Bunların aslında cevaplarını yakın zamanda mahkeme kararlarında göreceğiz diye düşünüyorum. Çünkü örnek olaylar gelmeye başladı bununla ilgili.

Bir diğer konu “kişisel verilerin yurt dışına aktarılması” konusu, buda önemli. Burada diyor ki, eğer açık rızasını almadıysanız aktarım için, yani yurtdışına kişisel verilerin aktarılması için çalışalım, ya da ziyaretçinizin, ya da alt işveren çalışanınınızın, yada müşterinizin açık verisini almadıysanız, bu durumda ancak ve ancak kişisel verilerin aktarılacağı yabancı ülkede yeterli korumanın bulunması halinde aktarabilirsiniz. Fakat hangi ülkelerde bunun olacağına ilişkin bir güvenli

lkeler listesi aıklanacaktı, hala açıklanmadı. Yani dolayısıyla bu seçeneği kullanamıyoruz.

Diğer seçenek de Şu, kişisel verilerin aktarılacağı ülkede yeterli güvenlik bulunmaması, ya da güvenli ülkeler içinde yer almaması halinde, o ülkedeki veri sorumlusu yazılı taahhütte bulunacak, diyecek ki, “ben bu kişisel verileri hukuka uygun bir Şekilde iŐleyeceęim ve güvenliğini sağlayacağım”. Bu durumda Kişisel Verilerin Korunması Kurulu’ndan bir n onayla bu veriler saklanılabilir.

Bireylerin sahip olduğu haklar nedir? Sorabiliriz. Bunlardan en önemlisi tabii ki bilgi edinme, yani kişisel verisi işlenen ilgili kişi veri sorumlusuna baŐvurarak, “benimle ilgili hangi verileri iŐliyorsun” diye sorabilir. Eğer verilerin hukuka aykırı işlenmesinden ya da veri ihlali nedeniyle, yani siz sağlık verilerinizi paylaŐtınız bir yerle, sağlık verilerinizin güvenliğini sağlayamadı iseniz, o kiŐiyle ilgili sağlık verileri elden ele dolaŐıyorsa, ne tür hastalıklarının olduğu, dolayısıyla bundan eğer bir kişi zarar grmŐe, zarara uęramıŐsa, o veri sorumlusuna ne yapabilir? Dava açabilir ve zararın giderilmesini isteyebilir. Eksik veya yanlışlığın düzeltilmesini isteyebilir. Kendisiyle ilgili bir veride yanlışlık varsa, onun düzeltilmesini isteyebilir. Verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri öğrenmek isteyebilir. Bunların bildirim yapılmasını isteyebilir. Silinmeyi veya yok etmeyi de isteyebilir. Yani “benim ne tür verileri mi iŐlediniz” diye sorduktan ve öğrendikten sonra dedi ki, “ben bu kişisel verilerimin tamamının silinmesini istiyorum”, “Şimdi hemen silecek miyiz” sorusuyla karşı karşıya kalabiliriz. Bu eğer bir çalışan verisiyse, tabii ki silemeyeceğiz. Hatta mŐterimizse de silemeyeceğiz. Çünkü zel kanunlarla belirtilen bir takım zamanaŐımı süreleri var. Yani diyor ki İŞ Kanununda “sen beş yıl süreyle tazminat davası açabilirsin” iŐçiye, dolayısıyla ben iş akdi son bulduktan, fesih olunduktan sonra beş yıl bir kere o dokümanları saklamak zorundayım, dava açılırsa ibraz etmek için.

Başka ne? Sosyal Güvenlik Kurumu’nda on yıldır zamanaŐımı süresi var. Sağlıkla ilgili İŞ Sağlığı Güvenlik Kanununda mesleki hastalıklara ilişkin 15 yıllık zamanaŐımı süresi var. Yani fesihten sonra 15 yıl boyunca dava açabilir. Dolayısıyla minimum bu zamanaŐımı sürelerini gözetererek, hukuki ilişki sona erdikten sonra belli bir süre yine o kişisel verileri saklayabilirim. Benden silinmesini istese bile, ben bu gerekçeyle saklamaya devam edebilirim. Ama bu süre geçtikten sonra tabii ki silinmesini istiyorsa kişisel veri sahibi, o veriyi silmek zorundayım.

Şimdi kanunun getirdiği bir takım ykmllklere kısaca değinmek istiyorum.

Bir tanesi “sicil”, buna biraz deęinmiŐtik VERBİS sicili. Veri sorumlusu, veri işleme faaliyetine istinaden Veri İŞleme Sicili’ne kaydını yaptırarak zorunda.

Bir diğeri “başvuru yönetimi”, veri sorumlusu, veri sahibinin kendisine yapmış olduğu başvuruları en kısa sürede cevaplamak zorunda. Diyelim ki, biz veri sorumlusuyuz. Çalışanımız, eski çalışanımız, ya da işyerini ziyaret eden bir ziyaretçi bize başvurdu ve dedi ki, “benim kişisel verilerim, benim görüntülerim var mı elinizde, kamera kaydı var mı, ses kaydı aldı mı, almadı mı” sordu bunları. Biz bu soruyu otuz gün içinde cevaplamak zorundayız, veri sorumlusuyuzsak eğer. Aksi takdirde kurula başvurabilir. Bu yükümlülüğün yerine getirilmemesi nedeniyle idari para cezası uygulanmasını isteyebilir. Birazdan göreceğiz cezasının ne olduğunu.

Kurul talepleri inceledi, diyelim ki bir denetim yaptı kurul ve bunun sonunda bir takım taleplerde bulundu, iyileştirme taleplerinde. Diyelim ki, sizin bilgisayarda sakladığınız verilerin yeterince korunmadığını, bir takım güvenlik duvarlarının oluşturulması gerektiğini düşündü ve bir takım önerilerde bulundu, bu önerilere uymak zorundayız.

Transfer konusunda, biraz önce söylemiştik. Mutlaka kuruldan onay almak zorundayız açık rıza yoksa.

Bir de ilke kararları var. Sürekli olarak yayınlanıyor. Bu ilke kararları eğer bizi ilgilendiren ilke kararıysa, bizim sektörümüzle ilgili verilmişse mutlaka bu ilke kararına uymak gerekiyor.

Şimdi baştan beri hep söylediğimiz, bu kanunun bir uyumluluk sürecini gerektirdiği veri sahiplerinin kendi içlerinde bu süreci gerçekleştirmelerinin zorunlu olduğundan bahsettik. Aslında VERBİS zorunluluğu biraz kafa karıştırıyor. 31.12.2019’a kadar yapılması gerekir ama aslında kanun ilan tarihi itibarıyla uyumluluk çalışmasının yapılmış olması gerekir bir taraftan da, yani 2018’e kadar bu tamamlanmalıydı. Fakat birçok şeyin tamamlanmadığını görüyoruz.

Bu slaytı bir yol haritası gibi düşünebilirsiniz. Yani nasıl yapacağım bu uyumluluk çalışmasını? Önce bir planlaması gerekiyor sürecin nasıl işleyeceğine ilişkin. Çalışanlara tabii müşteriler ve ziyaretçiler ayağında bunu yapmak mümkün değil ama, kanun çalışanlar ayağında bir eğitimin yapılmasını öngörüyor. Bu eğitim farkındalık eğitimi, yani bu kanun nedir? Ne tür haklar sağlar? Çalışanlara bir eğitim verilmesi gerekiyor.

Bir diğeri envanter eğitimi, bir envanter doldurulması gerekiyor bu kanun çerçevesinde. Bu envanterin nasıl hazırlanmasına ilişkin, envanter hazırlayanlar bir eğitim alması lazım. Veri tespitinin yapılması lazım, yani sorumlusu hangi verileri işliyor, hangi kişisel verileri işliyor, bunlardan hangileri genel nitelikte, hangileri

özel nitelikte ve bu veriler hangi süreçlerde işleniyor? Bunları tespit etmemiz lazım, bu ikinci aşama.

Ve son aşamada envanterin yorumlanması ve raporlanması gerekiyor ki, VERBİS'e esas envanteri oluşturabilelim. Yani VERBİS kaydını gerçekleştirebilelim.

Şimdi VERBİS kaydında şirketler, yani veri sorumluları işledikleri kişisel verileri, veri kategorilerini bu verilerin sahiplerini, yani çalışan birisi mi, ziyaretçi birisi mi, çalışanın yakınından birisi mi? Bu verileri hangi amaçla işlediğini ve ne kadar süreyle işleme niyetinde olduğunu VERBİS kaydında yapmak zorunda. Dolayısıyla normal bir tescil işlemi değil, bazı dokümanları götürerek “biz şirketimizi tescil ettirmek istiyoruz” diyemiyoruz. Öncesinde bir çalışma gerektiriyor ve sonrasında da bu kaydın gerçekleştirilmesi gerekiyor. Onun için dün yapılan kurul toplantısında bir erteleme kararının çıkması çok önemli gerçekten de.

Evet, son olarak “idari para cezalarına değinmek istiyorum. İdari para cezaları birazcık kafa karıştırıcı, çünkü net değil. Aydınlatma yükümlülüğünün ihlalinin para cezası 5 bin lirayla, 100 bin lira arasında değişebiliyor. Veri güvenliği yükümlülüğünün, yani şirket kayıtlarının, şirketteki verilerin güvenliğinin sağlanamaması, bir ihlal olması durumunun cezası 15 bin lirayla, 1 milyon lira arasında. Pardon, bu tutarlara yeniden değerlendirme oranları uygulanmamış, kanundaki rakamlar bunlar.

Kurul kararlarında muhalefet, yani biraz önce söyledik ilke kararları var, ona uymak gerekli. Bu kararları muhalefet 25 bin lirayla 1 milyon lira arasında VERBİS yükümlülüğüne aykırıdır, yani bu bahsettiğim ve 31.12.2019 tarihinde sonuçlanacak olan VERBİS'e kaydolma yükümlülüğüne aykırıdır, 20 bin lirayla 1 milyon lira arasında.

Şimdi bu cezalardaki sorumlu hal şu; Hangi aralıkta, hangi kriterlere göre uygulanacak yasa? Bana 1 milyon lira mı uygulanacak, 100 bin lira mı uygulanacak bilemiyorum? Bunu şu şekilde kararlaştırılacağını, kriterin şu olduğunu düşünüyoruz diye şirketin ölçeğini, çalışan sayısını, kurumsallığına göre kurul buna karar veriyor diye düşünüyoruz. Çünkü aynı durumda, mesela veri ihlali durumunda farklı şirketlere farklı cezalar kesilmiş. Mesela 30 bin lira kesilen şirket var, 100 bin lira kesilmiş şirket var.

Cezalarla ilgili bir diğer durumda şu; Neredeyse yapılan şikâyetlerin tamamına yakını idari para cezasıyla karşılaşmış. Yani hani uyarı veya başka bir şey yapılmamış gibi gözüküyor. Bir kurul yetkilisi şöyle bir açıklama yaptı bir toplantıda, “aslında biz daha hani daha çok cezalı olanları örnek olsun diye

yayın ediyoruz, dolayısıyla başvuruların birçoğunu yayınlamıyoruz” dedi. Eğer böyleyse tabii onları da hani görmek lazım ceza uygulanmaması halinde bunu değerlendirmek üzere.

Benim sunumum bu kadar, çok teşekkür ederim dinlediğiniz için, sorularınız varsa ekleyebilirim.

BAŞKAN SABRİ TÜMER

Rıza beye çok teşekkür ediyoruz. İlk sorusu size, diyorsunuz ki, “Kanun herhangi bir sektör ayırımı gözetmeksizin kişisel veriyle temasta bulunan herkesi düzenlemektedir. Şimdi Aktan Yeminli Mali Müşavirlik Anonim Şirketi’nin 13 tane çalışanı var, biz bu kapsama giriyor muyuz, girmiyor muyuz?”

RIZA EROĞLU

Şimdi orada şöyle; Çalışan sayısı bir kriter, 50’den aşağıda veya yukarıda olması. 50’den aşağı ise girilmemesi lazım, fakat bir diğer kriterde mali bilanço toplamı 25 milyonun üzerinde mi, değil mi? Eğer üzerindeyse kapsama girecek, çalışan sayısı az bile olsa. Hatta şöyle bir şey söyleyeyim; Bazı şirketler var, iki ya da üç çalışanlı, ama mali bilanço toplamı yüksek olduğu için, bu kapsama giriyorlar. Daha sınırlı olmak üzere bu kaydı yapıyorlar.

BAŞKAN SABRİ TÜMER

Peki, güzel, diyor ki, “Bu çalışan sayısı 50’den az. Beş olur, sekiz de olur, 25 milyon dan da az, 3 milyon, iki milyon cirosu, bunlar 31.01.2020 tarihine kadar VERBİS’e kayıt olmak durumunda mı”. Demek ki şimdi asgari Yeminli Mali Müşavirlik insan çalıştırıyor. 10 – 15 tane arkadaş çalıştırıyor. Bunların bilgileri var. Özlük dosyaları var. Ana adını, baba adını, nereden geldin, tahsili, bir dosyası var, saklıyor. Girecek mi bu şimdi?”

RIZA EROĞLU

Evet, yani bunu gerçekleştirmesi halinde 31.12.2019’a kadar tescil ettirmesi lazım. Çalışan sayısı 50’den fazlaysa, yıllık mali bilanço toplamı 25 milyonun üstündeyse, sadece bir kriterin gerçekleşmesi yeterli, bunlardan herhangi biri varsa, 31.12.2019’a kadar VERBİS kaydını gerçekleştirmesi lazım. İkisini de gerçekleştiriyorsa, VERBİS kaydını gerçekleştirmesi gerekmiyor, ama bu uyum sürecini gerçekleştirmesi gerekiyor. VERBİS kaydı ayrı, kişisel veri sorgusu, kişisel veri sürecini yasaya uygun hale getirmesi ayrı. Yani tescil ettirmese bile kanuna uymak zorunda.

BAŞKAN SABRİ TÖMER VERBİS'e kayıt olmak durumunda değil.

SÖLEYMAN GENÇ VERBİS'e katılım olmadan uymak zorunda.

RIZA EROğLU

Evet, şöyle, aslında iki ölçekli bir yükümlölük, Birincisi şu, kişisel veri işleyen herkes ya da tüzel kişi bu kanuna uygun olarak hareket etmek zorunda ve bu kanunun bütün düzenlemelerine uymak zorunda. Dolayısıyla envanter düzenlenmesi, işlenen kişisel verilerin ortaya konulması gibi bütün uyum süreçlerini gerçekleştirmek zorunda. Eğer ben üç kişi de çalıştırıyorsam, bir veri sorumlusuysam, yani kişisel veri işliyorsam ben bu uyum sürecini gerçekleştireceğim. Sadece eğer yıllık mali bilanço toplamım 25 milyondan fazla ya da 50'den fazla işi çalıştırıyorsam ayrıca bir de VERBİS sistemine kayıtlı olmak zorundayım. Tescil ettirmek zorundayım ki, yani mevzuata göre ben riskli grupta sayılıyorum. Dolayısıyla VERBİS'ten ben takip edilebilir hale geleceğim.

BAŞKAN SABRİ TÖMER

şimdi sevgili arkadaşlarım meselenin ciddiyetini anlıyorsunuz. Mesele, yani öyle basit bir mesele değil, yani gerçekten iki aşamalı, olay çok önemli. Evet, Yıldırım Bey buyurun.

DİNLEYİCİ

Sunumunuz için çok teşekkür ederiz. Çok kaliteli bir sunum oldu. Benim sorum şu; Bir apartman yöneticisi, on katlı bir apartman bu. Giriş katına asansörün üstüne bir kamera koymuş, kat maliklerinin kararı yok. Doğrudan doğruya kendi ofisine kamerayı bağlıyor, yani geleni gideni oradan izliyor. Bunun durumu nedir, değerlendirebilir misiniz?

RIZA EROğLU

Anladım. Böyle bir bilgilendirme aydınlatma yapmıyorsa, bir kere hukuka aykırı bir işlem yapılıyor. Dolayısıyla bu hukuka aykırı veri işleyen kişi apartman yöneticisi de olsa, bu kurul incelemesine tabi tutulabilecek bir konu, dolayısıyla bir idari para cezası bu eyleminden dolayı sorunlu olabilir. Çünkü burada apartman maliklerinin bir kararı yok değil mi? Bu kişisel bir ihlal. Yani kişisel bir ihlal işlendiği için, bir biometrik bir veri ihlali var.

Siz bir soru sormuştunuz. Şimdi uyum süreci dediğimiz süreç, aslında biraz özetlemeye çalıştım. Bu yapılması gereken kanunda bunu istiyor. Kanun diyor ki, çalışanlarınıza, yani veri sorumlusunu diyor, çalışanlarınıza kanunun ne olup, olmadığını anlatmanız lazım. Yani bir eğitim yapmanız, vermeniz lazım. Bu eğitimi de tabii ki belgelememiz lazım. Onu belgeleyeceğiz, yani nasıl verdik, ne şekilde gerçekleştirdik, eğitim içeriği nedir? Bunu belgelememiz lazım.

Bundan sonra VERBİS kaydı olan şirketler, aslında olmayan şirketler açısından da bu çalışmayı yapmak lazım. İşlenen kişisel veriler nedir? Bu işlenen kişisel veriler içerisinde özel nitelikli kişisel veri var mı, yok mu? Bunların çünkü ayrıca daha saklı olması lazım ve benim aldığım güvenlik tedbirleri nelerdir her kişisel veriyle ilgili? Bunları bir envanter haline getirmem lazım. Buna bir “excel çalışması” diyebiliriz. Başlıklar halinde, kurulun açıkladığı bir format var. O formata uygun olarak, o soruların yanıtları excel tablosu içinde yer alması lazım, “ben şu kişisel veriyi işliyorum, şu süreçte işliyorum, bu kişisel veriyi şu kişi işliyor ya da bu kişiler dokunabiliyor”. Mesela bir kişisel veri işleniyor, am o kişisel veriye şirket içinde kaç kişi ulaşıyor. İnsan kaynaklarıyla ilgili mesela ücret gizliliği olan bir kişiyi düşünelim. Benim ücretim gizli, ben gizli olduğumu düşünüyorum ama, bütün insan kaynakları biliyor mu bunu? Yoksa sadece bunun üzerinde tasarrufta bulunma yetkilisi olan mı biliyor, bu önemli. Bir kişisel veriye kaç kişiye dokunduğunu da yazıyorum ben oraya, yani 50 kişi mi, 100 kişi mi, 200 kişi mi? Bunların hepsi önemli.

Bu envanter çalışmasını yaptıktan sonra, bir diğer konu şu; Bu envantere işlenen kişisel veriler için bir dokümantasyon yapmam lazım benim, bütün dokümanları gözden geçirmem lazım. Mesela ben bir iş sözleşmesi yaptım, iş sözleşmesinde kişisel verilere ilişkin hüküm yok, dolayısıyla ne yapmam lazım? Bazı verilerde, o verileri işliyorsam, özellikle bu sağlığa ilişkin verileri, eski yükümlülük gibi, zaten bu veriler işleniyor. Buna ilişkin açık rıza almam lazım çalışandan. Çalışan demeli ki bana, “evet ben bu verilerimin işleme için sana onay veriyorum” demeli, bu açık rıza dokümanının oluşturulması lazım. Bir takım politika belgeleri var kurulun yayınladığı, mesela bir veriyi ne şekilde işleyeceğine ilişkin, kişisel verilerin işlenmesi konusu politika dışında, bir de nasıl sileceğine ilişkin kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi politika belgesi. Bu belgeleri oluşturmam lazım, çünkü kurul denetime geldiğinde isteyecek, “sen kişisel verileri ne şekilde siliyorsun, buna ilişkin sürecin nasıl çalışıyor”, bunları ona sunabilmem lazım. Bunun dışında veri ihlallerini bildirmem lazım eğer yapılmışsa. Yani kanun için bol miktarda yükümlülük var, çok sayıda yükümlülük var. Bu bahsettiğim çalışmaları yaparak uyumlu hale getirmeliyim. Bu tabii şirketin ölçeğine göre çok kısa da sürebilir. Birkaç haftalık çalışma da olabilir. Daha uzun sürede devam edecek bir çalışma olabilir. Ama sonuç olarak yapılması gereken bir çalışma, çünkü kurulun ne şekilde, nerede denetim yaptığını bilmiyoruz. Mesela buna bir örnek vermek istiyorum

Veri ihlali olduğu iddia edilen bir banka, bunlar yayınlandığı için paylaşılabirler, isim paylaşmamaya gayret edeceğim. Bir bankayla ilgili bir veri ihlali devamlı yaşıyor. Banka kişiye ait bilgiyi ailesiyle paylaşıyor, eşiyile paylaşıyor. Bunun üzerine çalışanın yaptığı, ilgili kişinin yaptığı başvuruyu kurul idari para cezasıyla değerlendiriyor ve 30 bin lira para cezası uyguluyor. Şimdi 1 milyona kadar uygulayabilecekti aslında, neden bir bankaya 30 bin lira olarak uyguladı? Gereğesinde şunu söylüyor, “henüz Kişisel Verilerin Korunması Kanunu uyum süreci devam etmektedir bankada ve bu bir süreçtir, o süreç devam ediyor, tamamlanmadığı için bu cezayı veriyorum” diyor.

Dolayısıyla artık 2018’den sonra ve VERBİS kayıt süresinin bittiği 31.12.2019’dan sonra verilecek cezaların böyle uyarı amaçlı, 30 bin lira, 40 bin lira olmayacağını düşünüyoruz. Daha yüksek cezaların geleceğini zannediyoruz.

BAŞKAN SABRİ TÜMER Teşekkür ederim. Buyurun Muammer bey.

MUAMMER ÖZKOCA

Teşekkür ediyorum. Hoşgeldiniz programımıza, bunu saymayız ama bir daha bekleriz, harika bir programdı. Şimdi 6698 Sayılı Yasayla ilgili iki tane soru soracağım, birisi özel, birisi genel.

Arkadaşımız apartmanla ilgili genel bir soru sordu, neticede tamam güvenlik amacıyla işyerinin iç kısmını kamera kaydına alabilir, ama biraz abarttık, yoldan gelip geçenleri de kamera kayıt altına alıyoruz. Artı, gerçekten de tamam diyoruz, olabilir, yani iyi niyetle düşünsük, bu kapsama giriyor mu? Yani işyeri çeşitli kurumların kapı önünden geçen, bizde de dahil kurumların kapı önünden geçenleri kaydetmek yasal mıdır?

İkincisi de, ben TÜRMÖB Delegatesi olarak seçildim. Seçimlere katılmak amacıyla üyelerin iletişim bilgilerini talep ettim, “aday olacağım” dedim. Kişisel Verilerin Korunması Kanunu hükümlerine göre sana veremeyeceğiz” dediler. Ancak ayın 2’sinde mesaj, e posta, telefonla bilgi gönderebildiler. Yani haksız rekabete tabi oldum. Hiç kimseye “aday olacağım” diyemedim ve Genel Kurul’a katıldım, piyon olarak kullanıldım ve bu kişisel verilerin koruması kapsamına girer mi? Yani seçime giren, aday olduğunu açıklayan kişinin, seçmenlerin kim olduğunu seçimi düzenleyen tarafından verilmesi kapsama girer mi, yoksa kendileri görevi kötüye mi kullanıyor?

Teşekkür ederim.

RIZA EROĞLU

Hemen yanıtlayayım her ikisini de, kamera kayıtlarından başlayayım, o daha kolay yanıt verebileceğim bir soru gibi duruyor.

Şimdi güvenlik kamerası kayıtlarının gerçekten amaçla uyumlu olarak işletilmesi lazım. Çünkü bu kanunun ilkelerinden bir tanesi ölçülük, yani siz “ben işyerimin güvenliğini sağlamak için kamera kaydı alıyorum” diyorsanız, onunla sınırlı olmalı. Mümkün olduğu kadar dış görüntü almamaya çalışmak gerekir. Bunun zaten bazı kötü yansımaları olabilir. Diyelim ki, siz eğer yolu, caddeyi, karşı sahayı, başka bir yerleri görüntülüyorsanız, görüntülediğiniz yerde gerçek yaşanan olaylar nedeniyle de kamu kurumlarının baskısı, talepleriyle karşı karşıya kalabilirsiniz. Yani bu görüntüleri vermeniz gerekebilir. Orada sıkıntılı bazı, uygulamadan kaynaklanan bazı durumlarla karşılaştığımız için ben destek verdiğimiz firmalara dış görüntü almamalarını öneriyorum. Eğer dış güvenlik kameraları varsa, bunu işyerinin cephesini alacak şekilde, işte duvarını, kapısını, vesairesini alacak şekilde konumlandırılmasını ve dışarıya doğru döndürülmemesi için özel bir tertibat alınmasını öneriyorum. Dolayısıyla ölçülülük ilkesi gereği amaç neyse, amaçla sınırlı olarak o kameranın kullanılması lazım. Aksi takdirde bu kanunun ölçülülük ilkesine aykırı davranmış oluruz. Hukuka aykırı bir kullanım olursa da bu nedenle, yani dediğiniz gibi birisi bu özel görüntüleri kendi özel niyetiyle, ya da başka bir nedenle kullanırsa ve bu da ispat edilirse, burada da veri sorumlusunun bir sorumluluğu doğar bu kamera kayıtları alındığı için. Aslında ne amaçla kullanırsa kullansın bu hukuka aykırı bir kullanımdır, dolayısıyla bu idari para cezası konusu olabilir.

BAŞKAN SABRİ TÜMER

Muammer bey teşekkür ederim, Sinan bey buyurun. İkinci sorunun cevabını istiyor Muammer bey.

RIZA EROĞLU

Tamam, elimden geldiğince vereyim. Şimdi şöyle, tabii bu uyum sürecinin gerçekleştirilip, gerçekleştirilmediğini de bilmiyorum. Hani böyle bir hizmet alındı, alınmadı bilmiyorum. Ama gerçekten de üye, çalışan bilgilerinin paylaşılmasını çok hukuka uygun görmüyorum. Bunu neden söylüyorum. Mesela bankalarda karşılaştığımız bir durumu göz önüne alıyorum. Banka işyerini arıyor ve çalışana ilişkin bazı bilgiler istiyor, diyor ki, “öncelikle bu iş yerinde çalışıyor mu, çalışmıyor mu? Diyelim ki kredi alacak. Daha sonra “pozisyonunu, görevini” soruyor. Daha sonra “kaç yıldır orada çalıştığını” soruyor. Yani birçok kişisel veriyi istiyor. Diyoruz ki “vermeyin”, yani “bu bilgileri paylaşmayın”, çünkü bunun bir sorumluluğu var. Yasal çerçevede, daha öncede vardı. Ceza Kanunu çerçevesinde kötüye kullanımı halinde, ama bu yasa çerçevesinde artık sorumluluk katlandı. Dolayısıyla bu tür verileri amacı dışında kullanmamak lazım, ya da vermemek lazım diye düşünüyorum. Hani sizin özelinizdeki durumu bilemem, ama hukuka uygun gibi gözüküyor.

Şöyle, Odayla olan ilişkinizi bir tarafa koyun. Ben sadece üyeler açısından bakıyorum olaya. Şimdi ben üyeyim diyelim ki, benim kişisel verimi seçimlere katılan birinin tanıtımı amacıyla o kişilere dağıtılmasına ben rıza göstermeyebilirim. Yani buna onay vermeyebilirim.

MUAMMER ÖZKOCA

RIZA EROĞLU

Ad, soyadı, telefon bilgisi şöyle, biri size kendi kartını verirse, üzerindeki bilgileri rıza gösteriyor demektir. Ama bir veri tabanı üzerinden siz bunları bir veri sorumlusundan isterseniz o rızaen verilmiş bir veri değildir. Dolayısıyla onu verdiği anda sorumluluğu var diye düşünüyorum.

MUAMMER ÖZKOCA

Karşı tarafta, “bende sorumluluğumu kabul ediyorum” diye taahhütte bulunuyor, buna rağmen verilmemesi, Oda da çünkü eşit koşulda yarışma engellenmeye çalışılması ...

BAŞKAN SABRİ TÜMER

Muammer bey diyor ki, “kendi Oda yetkilisinden istiyorum vermiyor, ama kendisi kullanıyor, gönderiyor her tarafa” diyor.

Dr. AHMET KAVAK O kadar olsun canım, boş ver kafanı yorma.

BAŞKAN SABRİ TÜMER Teşekkür ediyorum, buyurun Sinan bey.

SİNAN ARSLAN

Sayın Başkanım çok teşekkür ederim, özellikle sunumlar için. Ben iki konuda soruya cevap rica edeceğim.

Ahmet üstadın bu adat hesaptaki faizi hesapladığımızda KDV çıkması gerekir yorumunuzu almıştım. Gerçek durum esastır. Dolayısıyla gerçek bir borç olmadığı, ya da gerçekten o ortağa o borcun üzerine bir faiz ilave edilmediği durumları dikkate aldığımızda, bizim halen KDV üzerinden hesaplayıp o borcu yükseltmiş gibi yapmak ne kadar doğru? Yani firma sahibinin ihtiyacı var, ben biliyorum. İdari bir faiz almıyorum, yani bunu yükseltmeniz doğru değil şeklinde.

Dr. AHMET KAVAK

Şimdi işletmenin kuruluş amacı ortaklara borç vermek değildir. Ticaret Kanunu da bunu söylüyor “ortaklara borç veremezsin” diyor. Verdiği zaman da, o zaman verdiği tutarın işletmede kullanılması halinde ne kadar nema elde edecekse, o kadar nemadan mahrum kalıyor.

SİNAN ARSLAN

Özür dilerim eksik bilgi verdim ben size, borç verilmiş gibi gözüküyor. Gerçekte bir borç değil. Gerçek durum esastır.

Dr. AHMET KAVAK Onu sen ispatlayacaksın. O zaman muhasebeyi yanlış yapmış olursunuz.

SİNAN ARSLAN

Yani bir benzer durumun olduğunu iddia ediyorsa firma yetkilisi, buna rağmen biz KDV’yi ekleyerek o borcu yükseltmekte, ısrar etmemiz ne kadar doğru olur?

Dr. AHMET KAVAK

Şimdi olay şöyle bakın, yasal veya yasal olmayan bir çıkış var. Bir yere gider yaptık, kanunen kabul edilmeyen gider, rüşvet verdik, ama işletmede gider kayıt ettik. Ama işletmeye kanunen kabul edilmeyen gider, ortağa borç vermiş gibi gösterdik, doğru mu? Eğer ki, bir finansman hizmeti olduğuna göre, adamın cari hesabına borç kayıt edilmiş. Şimdi tamam da onu sen ispatlayacaksın diyorum. Eğer bunu doğru olarak ispatlasan bile bu seferde başka bir şey çıkacak. Kasadan çıktığı gün parayı kanunen kabul edilmeyen gider olarak hesaplara geçirmen gerekirken, şirket ortağının cari hesabına borç göstermiş olman zaten suç. O nedenle faize katlan, KDV yönünden başını derde sokma.

SİNAN ARSLAN

Teşekkürler üstadım iş adamı da demiş ki, biz yılsonunda bir vergi ziyayı olmasın diye faizlendiriyoruz, ama iade konusunda...

Dr. AHMET KAVAK

Eğer, iş avansı verilmiş ve iş avansı verilmiş kişi de makul sürede bekletilmiş, henüz o para harcanmamışsa faiz tahakkuk ettirmene gerek yok, bakın makul seviyede kalmışsa. Ama adama borç vermişsin, avans hesabına katmışsın, üç sene beklemişsen kusura bakmayın hem KDV var, hem faiz var. Çünkü o paranın işletmede kullanılması halinde, ama on lira bir para kazanacaksa, kabul edelim, on lira faiz hesabı yapacaksın.

SİNAN ARSLAN

Bir tane daha küçük bir sorum vardı. Anladığım kadarıyla sadece kişisel verilerin kaydını almak durumunda olan firmanın 31 Mart 2020.....

RIZA EROĞLU

Şimdi şöyle, daha önce kişisel verilerin kayıt süresi, biraz önce saydığım kriterlerde gerçekleşiyor. Yani çalışma 'da yani bu ayın sonuna kadar uzatıldı.

BAŞKAN SABRİ TÜMER

Yani 25 milyondan yukarı olduğu takdirde ister sigorta şirketi, ister YMM şirketi, ister, özel hastane, bunlar tamamı istisnasız sektörler olarak giriyor. Bakın dikkat edin, giriyor. Ayrım yok. Şimdi aşağıdaki ayrımı yapacaklar.

RIZA EROĞLU

Dernekler, vakıflar istisna tutulmuş sadece. Bunların hiçbir şekilde yükümlülüğü yok ama, yani kanuni yükümlülüğü yerine getirecekler. Sadece tescil yükümlülüğü yok dernek ve vakıflar için.

Bunun dışında çalışan sayısı 50'den çok ve yıllık mali bilanço toplamı 25 milyondan fazla olan dernek ve vakıf değilse, 31.12.2019'a kadar tescil ettirecekler.

Bir de başka bir grup daha var, onlarda şunlar; Çalışan sayısı 50'den az, yıllık mali bilanço toplamı da 25 milyondan az, yani normal şartlarda VERBİS kayıt yükümlülüğü olmayan, ama özel nitelikteki kişisel verilerin konusu bu olan, yani faaliyet konusu özel nitelikte kişisel verisi olan şirketler, eczane de girer, hastaneler girer, bir de mesela özel sağlık şirketleri, mesela çok küçük ölçekli bir uluslararası şirket olabilir, bir şey olabilir, bu tür şirketler bu kapsama girer. Yani çok detay vermek istemiyorum, kafalar çok karışmasın diye. 31.03.2020 tarihine kadar tescil olmak zorunda.

SİNAN ARSLAN Meslek Odaları için durumu nedir?

RIZA EROĞLU

Meslek Odası da kişisel veri işliyor ve hani istisnalar arasında sayılmıyor.

BAŞKAN SABRİ TÜMER Evet, teşekkür ediyorum. Buyurun Ceyhan bey.

CEYHAN İNALTONG

Teşekkürler sunumlar için. Çok kısa genelde bizim de sorunlarımızı, mesela getiriyorlar bununla ilgili çok kısa bir yorum alabilirsek bir zahmet.

RIZA EROĞLU

Şimdi normal şartlarda bir kişisel veriyi işleme, bir hakkı kullanmanın koşulu olmalı. Yani TC kimlik numaramı vermezsem vermem diyebilmeliyim. Ama tabii ki kimlik kontrolü yapabilmeli, yani biz o kişi miyiz onu kontrol etmek zorunda. Kimliğe bakıp geri verecek, bunu yapacak. Herhangi bir işlemi yapmaması lazım normal şartlar altında. Evet, ama yapılıyor, uygulamada yapılıyor.

Tabii bu yapılıyor, bazı durumlarda buna biz yetki vermiş olabiliriz. Yani diyelim ki, kargoyu veren açısından, kargoyu verirken sözleşme çerçevesinde hareket ettiği için, onun kişisel verileri işlenebilir. Ben bir yere kargo göndereceksem TC kimlik numaramı, hani o dedik ya istisnalardan bir tanesi sözleşmenin ifasıydı. Onu gönderebilmem için fatura bilgilerime ihtiyacı var. Nerede oturduğumu sormak zorunda, işte TC kimlik numaram bir fatura bilgisi, dolayısıyla vereceğim. Ama ben bir alıcıysam, bana sorulmaması lazım, sadece kimlik kontrolünün yapılması lazım. Bu hukuka çok uygun bir işlem değil. Ödemeli olması durumunda değerlendirildiğinde, haklı olarak fatura alıcıya çıkacaksa bu durumda almak zorunda.

BAŞKAN SABRİ TÜMER

Teşekkür ederim. Bir soru var Rıza beyciğim diyor ki, “Bilanço toplamının 25 milyonu geçmesi gerektiği belirtiliyor, buradaki mali bilanço kavramı nedir? Ticari bilanço mu kast ediliyor?”

RIZA EROĞLU

Evet, onu tamamen zannediyorum, ona ilişkin bir açıklama yok. Yani kanun açıklamıyor bunu. Bunu tamamen bu şekilde ifade etmiş. Üstada da bunu bulup ben gönderirim.

OSMAN TAN

Konuşmacılara teşekkür ederim. Ben tebligatla ilgili bir şey soracağım. Örneğin vergi dairesi hem ikametine, hem işyerine tebligat çıkarıyor. İşyerine tebligat yaptığı halde, ”ikametinde yoktur” diye kayıt düşüyor bu bir kişisel hakları ihlal sayılır mı?

RIZA EROĞLU Yazılan adresin dışında başka bir yere tebligat çıkarıyor mu?

OSMAN TAN

İki yere, hem ikametine, hem de işyerine çıkarıyor. İşyerine tebligatı yaptığı halde, öbür tebligatı da yapamadım diye kapıya yapıştırıyor. Hem ikametgahında yokmuşun gibi, hem üçüncü kişilere isminiz açıklanıyor.

RIZA EROĞLU

Buna benzer bir olay, iki sene önce yaşadığımız bir şey, aslında dedik ya kanun 2016'da yürürlüğe girdi, ama aslında Kişisel Veri Kanunu biraz daha eski bizde. Orada şöyle bir durum olmuştu;

Bir denetmen bir işyerinde denetim yapıyor. Denetim sonucunda hazırladığı raporu kendi sekreteryasına gönderiyor. Normal şartlarda bu çalışanın her birine ayrı ayrı kendi ilgili yapılması gereken tebliğler, bundan öncekiler, bütün çalışanların ücretleri ve işyerinden olan alacakları bütün çalışanlara gönderiliyor. Yani bana demesi lazım ki, "Rıza bey 3 bin lira alacağın var işyerinden, bunu almak için başvurun", bunu tebligatta demiyor, ekteki listede adınızın karşılığında işte yer alan tutarları alacağınızı işverene başvurun, diyor. Biz o zaman hani ne yaptık, ücret skalası var şimdi, çok büyük sıkıntılar çıktı gerçekten. Ücret skalası deşifre oldu, o dönem. Yani sorumlu olan memur, denetmen, vesaire hepsi hukuken cezalarla karşılaştık, öyle söyleyeyim. Ama kişisel verilere ilişkin yani hukuka uygun bir bildirim değil, bir tebligat değil, Kişisel Verilerin Korunması Kanununa da aykırı bence.

BAŞKAN SABRİ TÜMER

Teşekkür ediyorum, evet sorular var, cevaplarını verip, hemen kapatıyoruz toplantıyı.

Dr. AHMET KAVAK

Sorduğunuz soruyla ilgili Bakanlığın farklı görüşleri var. Soru şöyle;
"Mevcut bir benzin istasyonu var. On yıl süreyle işletme karşılığı bir irtifa hakkı ödeniyor, ödenen bu tutarın tamamı gider midir? Stopaj yapılacak mıdır? Alan için bir kerede gelir mi yazılacaktır?"

Maalesef söylüyorum, bu konuda kendi firmamla ilgili, üç kere cevap verdim. Bir, irtifa hakları bir kiralama işlemi olmadığı nedeniyle KDV'ye tabi diyoruz. Maliye Bakanlığı, böyle kabul ediyor.

İkincisi, bir görüş de bu bir kiradır, stopaj yapacaksın diyor ve on yıl da gider yazacaksın. Karşıya da diyor ki, kiradır. Bu irtifa hakkıdır diyor. Dolayısıyla tapuya tescil edilmiştir ve alınan bedelin tamamı gelir yazılacaktır. on yıl kullanacaksın, on yıl da itfa edeceksin. Böyle bir garip uygulama.

Kişisel görüşümü söylüyorum. İrtifa hakkı, evet doğru, bir üst hakkıdır, tapuya tescil ettirilir, ama kiralamadan farkı yoktur. Ben on yıl için orayı kiralıyorum. Adam, “çık kardeşim git, işte ben daha iyi müşteri buldum” demesin diye, kiracının hakkını koruması için böyle bir tespit var. Dolayısıyla o ödediğinin tamamı on yılda itfa edilir. Alan da her yılın gelirini beyan eder diye düşünüyorum.

Katma değere gelince, kiralama işlemi kabul edilmediği için, üst hakkı veriliyor. O zaman ben de şöyle söylüyorum, acaba bu adam üst hakkını alıp da bir başkasına devredebilir mi? Satabilir mi? Satamaz, mülkiyet hakkı yok.

Dolayısıyla kişisel görüşüm, aktife kayıtlı değilse bir gayrimenkul, bu şekilde kiraya verilme işlemi de KDV'ye tabi olmaması lazım. Ama irtifa hakları için bu kiralama değildir, katma değere tabidir şeklinde Bakanlığın çok görüşü var.

Özellikle vakıfların binalarının kiraya verilmesi işlemi, üzerine irtifa hakkı tesisiyle kiraya verilme işleminde KDV'yi alıyor. Onu da söyleyeyim. Diğeri de aynı şekilde zaten, fark etmiyor. Ama kişisel görüşüm, rakamlar büyük olduğu için yazılı görüş alın, ona göre devam edin.

BAŞKAN SABRİ TÜMER Teşekkür ediyorum üstadım. Buyurun üstat.

HASAN TAHSİN DENEÇ

Teşekkür ediyorum. Öncelikle Ahmet üstadıma sormak istiyorum. Arkadaşımın bir sorusu vardı. Ortağa borç verilmesi ve onun üzerinden faiz hesaplanması, ama KDV'de tereddüdü vardı kendilerinin.

Şimdi ben şöyle düşünüyorum. Ortağın borç veriliyor, fakat bankadan borç alınarak veriliyor. Ortağın bankadan kredi alma hakkı yok, fakat şirketin yetkisi var. Bankadan çekiyor 100 bin lira, olduğu gibi götürüyor ortağa veriyor. Şimdi şirket bu 100 bin lirayı kendisi hiçbir yerde kullanmıyor. Sadece direkt olarak ortağın yansıtıyor. Şimdi gelen faizleri de olduğu gibi yansıtıyor, bu bir yansıtma politikası. Dolayısıyla üzerine hiçbir hizmet bedeli ilave etmiyor. Dolayısıyla KDV olmaması lazım, katkıda bulunmak istedim.

Teşekkür ederim.

Dr. AHMET KAVAK

Bankadan aldığı krediyi aynı şartlarla şirketine yansıtırsa örtülü sermayeden sayılmıyor o zaman.

HASAN TAHSİN DENEÇ

İkincisi de Rıza beye bir sorum olacak. Şimdi buradaki istisnalar 25 milyon mali bilanço ve 50 kişi çalışan bunu şimdi ne şekilde düşüneceğiz, yani ben bir muhasebeci kafasıyla düşünüyorum. Esas alacağımız miktar 25 milyon, şu an için düşünürsek, 2018 mali bilançosu esas alınması lazım, çünkü 2019 yılı bilançosu daha çıkmadı. 2018 yılı bilançosu 25 milyonu geçiyorsa doğru. Çalışan açısından da şöyle düşünüyorum. Çalışanlarda çok büyük bir hareket oldu. 49 kişiydi, birdenbire bakıyorsunuz 51 kişi oldu, bir bakıyorsunuz üç kişi çıktı 50'nin altına düştü. Dolayısıyla aynı bilanço gibi dönem sonu olarak düşünmekte yarar var diyorum. Yani bakacaksınız oradan 25 milyonu aşmış, aynı zamanda bir de diğer kritere bakacaksınız 50 kişiyi geçmiş tamam, “efendim sen 50’yi geçtin hemen bu yılın sonuna kadar veri siciline gireceksin” diye bir sorumluluk olmaması lazım. Şimdi ertesi seneye geçtiğimizde de bu sefer 2019 bilançosuna ve 2019 sonundaki kişi sayısı, ona göre de 2020’nin sonuna kadar üye siciline girilmesi gerekir diye düşünüyorum.

RIZA EROĞLU

Şimdi bilanço konusunda haklısınız. Biz de öyle düşünüyorduk, yahut öyle olması gerektiğini en azından düşünüyoruz. Ama çalışan sayısı ile ilgili bu kadar netlik yok. Kurum VERBİS kaydını sınırlamak istemiyor. Tam tersine veri sorumlusunun VERBİS’e kayıtlı olmasını istiyor. Dolayısıyla çalışan sayısı 50’yi geçtiği andan itibaren yükümlülüğün doğduğunu düşünüyorum. Kurulun da böyle karar vereceğini düşünüyorum. Buna ilişkin henüz kurul kararı hatırlamıyorum, çıkmadı diye düşünüyorum. 50 kişiyi geçiyor olmak VERBİS yükümlülüğü doğması açısından yeterli. Şu nedenle bu bölümün açıklamasında bulunuyorum;

Bir kurul toplantısında yine kurul üyelerinden birine gelen soru şuydu, “ben VERBİS yükümlüsü değilim veri sorumlusu olarak, ama diyelim ki yanlış yorumladım yasayı ve VERBİS’e kayıt işlemini gerçekleştirdim, aslında öbür kriterleri gerçekleştiriyorum, bundan sonraki süreç nasıl işler, yani ben VERBİS’e yanlışlıkla kayıt olmuşum, dolayısıyla ben buradaki kaydımı silebilir miyim” diye sordu, “geçmiş olsun” dedi kurul üyesi.

Yani bakın aslolan kanunun yükümlülüklerine uymak, asıl önemli olan. Yani VERBİS kaydı o uyum sürecinde küçük bir nüans. Bu da VERBİS kaydının gerçekleştirilmiş olması, önceki süreci gerçekleştirmek lazım. Zaten biz uyumun sürecini gerçekleştirdik. Dokümanlarımızı revize ettik, her şeyimizi yaptysak, VERBİS kaydını yaparız. Ama tabii de bazı istisnalar getirilmiş. Ben şimdi bir kurul kararını paylaşmak istiyorum. Biraz önce sorulan Oda’yla da ilgili bir yanıt

bir taraftan bu, hani tekrar komprime etmek ihtiyacını hissettim, dernek, vakıflar istisna tutulmuş, Odalar konusunda acaba diye, birlikte değerlendirelim isterseniz. Ben istisna tutulmadığını düşünüyorum odaların, onu söyleyeyim hemen. Çünkü benzer bir kuruluşa hizmet vermeye başlayacağız yakında, o da aklıma geldi şimdi. Şöyle;

Kurul kararına göre, VERBİS'ten istisna tutulan kurumlar, yani şöyle 50 kişiden fazla, 25 milyondan fazla, iki kriteri de gerçekleştiriyor. Buna rağmen eğer kriterleri gerçekleştiriyorsa, aşağıdaki hallerde VERBİS kaydından istisna tutulabiliyor.

Birincisi şu, herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla yalnızca otomatik olmayan yollarla kişisel veriyi işleyenler. Yani bir veri kayıt sistemi var ama, otomatik olmayan bir sistem uygulayarak işte 50 kişisel veri, başka hiçbir şey yok. Normalde çok güç bir olasılık böyle bir şeyle karşılaşacağımız zaten zannetmiyorum.

18.01.1972 tarihinde ve 1512 sayılı Noterlik Kanunu uyarınca, faaliyet gösteren noterler istisna tutulmuş.

04.11.2004 tarihinde Dernekler Kanununa göre kurulmuş derneklerden, vakıflardan ve Toplu İş Sözleşmesi Kanununa kurulmuş sendikalar, işçi veya işveren sendikaları.

Siyasi Partiler Kanununa göre kurulmuş siyasi partiler, o da aynı sistem.

Avukatlık Kanununa göre faaliyet gösteren avukatlar.

Bir de 3568 Sayılı Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler Kanununa göre faaliyet gösteren Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve Yeminli Mali Müşavirler istisna tutulmuş. Ama Odaları istisna tutulmamış.

DİNLEYİCİ

Teşekkür ediyorum. 153 hesaptan uluslararası yazılım alımı, satımı yapan bir firmada alış ve satışlar döviz bazında. Bunun değerlemesi konusunda görüş istiyorum. Çünkü bu firmanın meblağı çok yüksek olduğu için.

İkincisi de, 2016 yılından beri almaya çalıştığım çok yüksek bir meblağ var. Firmam iflas masasına düşmüş durumda. Biz sıraya girdik, ama tahsili imkânsız görünüyor. Bunun değersiz alacaklar ve KDV açısından, çünkü karşı tarafta muhatap bulamıyoruz. KDV'yi tahsil edemeyeceği düşündüğümüz için, tekrardan indirim konusu yapmak istiyoruz. Bu iki konuda görüş istiyorum Ahmet hocam.

Dr. AHMET KAVAK

Şimdi yabancı para biriminden ithal ederek almışsanız yurtdışından, o itiraz edildiğinde artık yılın sonuna kadar oluşan kur farklarını, hepsini bir kere aktife koyacaksınız. Ve aktifteki rakam sabitleşti. Şimdi öbür tarafta, karşı ayağında borcunuz var dolar bazında, ödemesi de 2020, 2021 olacak. Her dönemin sonunda Merkez Bankası'nı, bir diğer kavram Maliye Bakanlığı'nın belirlediği kurlarla değerlendirme yapacaksınız. Çünkü o tarihten itibaren ödemeleri yapacağınız zaman dışarıdan döviz alacaksınız ve o parayı göndereceksiniz. Dolayısıyla değerlendirme yapmak zorundasınız.

DİNLEYİCİ

320 hesapta problem yok da hocam, 153 açısından, yani şu anda ticari muhasebe. 153'de stokta duranı da değerlemek istiyoruz.

Dr. AHMET KAVAK

İktisap ettiği yılın sonuna kadar kur farklarına bağlı kalınarak neyse aktife koydun, onları stok halinde belirledin. Dönem sonunda da aynı rakamla değerleyeceksin. Yani o yılın yabancı para biriminden kurlara göre değerlendirmeyeceksin.

İkinci sorunun cevabı, şimdi arkadaşlar iflas masasında sonuçlanmadan kendi bilginize göre alma imkânı olmasa veya tasdiki olsa, bir resmi belgeye bağlanmadan katma değer ve gider yazamazsınız. Normal alacağı gider yazamazsınız. Ama daha önce şüpheli alacak karşılığı ayırmışsanız o öyle bekler. Çünkü karar verme merci iflas masası, "evet tahsili kabil değildir" diye bir karar verirse, o zaman değersiz hale gelir, karar verirse.

BAŞKAN SABRİ TÜMER Teşekkür ediyorum. Cengiz bey siz bir şey ilave edeceksiniz.

CENGİZ BEY

Şimdi az evvel meslek mensuplarımızın bu VERBİS'e kayıt olayında söylediniz. Ama bizler şirketleşiyoruz. Şirket olursak ve bilançomuz 25 milyon lirayı aşarsa biz mükellef miyiz bu konuda?

RIZA EROĞLU

Şöyle, veri sorumlusu eğer mali müşavirse ve serbest muhasebeciyse, yani şirketleşse bile durumun değişmemesi lazım. İstisna yapılması lazım diye düşünüyorum. Bir açıklık yok ama benim kişisel görüşüm öyle. Çünkü burada aslında meslek erbabına, yani noter, avukat, serbest muhasebeci mali müşavir,

yeminli mali müşavir tek tek saymış. Dolayısıyla burada şirketin tüzel kişiliğinin ya da gerçek kişiliğinin bir anlamı yok. Yani veri sorumlusu gerçek kişi de olabilir, tüzel kişide. Gerçek kişi mali müşavir olabilir, tüzel kişilik de mali müşavir olabilir. Dolayısıyla istisna edileceğini düşünüyorum.

BAŞKAN SABRİ TÜMERTeşekkür ederiz. Son söz buyurun.

DİNLEYİCİ

Yurt dışında bir şubemiz var. Bu şube İtalya'da, mal gönderiyoruz, oradan da Avrupa'ya dağıtılıyor. Masrafları karşılamak için. Bunun gelirini yani birleştirecek miyiz her sene? Bazıları diyor ki “orada vergiye tabi zaten” diyor. Teşekkür ediyorum.

Dr. AHMET KAVAK

Kesinlikle, kesinlikle. Çünkü % 51'i size ait. Şimdi üç tane şart var. O şartları da yerine getiriyorsanız birlikte, o zaman 31.12.2019 tarihinden itibaren kâr dağıtmasanız bile orada oluşan küçük bir nemayı da Türkiye'ye getirip vergiye tabi tutacaksınız.

BAŞKAN SABRİ TÜMER

Teşekkür ederim. Saygıdeğer arkadaşlarım toplantıyı kapatmadan önce yeni yılınızı kutluyoruz Oda olarak. Güzel günler, sağlıklı günler geçirmenizi özellikle temenni ediyoruz. Bol kazançlı günleriniz olsun. Ve şu an bir plaket törenimiz var. Bu plaketi vermek üzere bir önceki Genel Başkanlarımızdan sayın Nail SANLI beyi kürsüye davet ediyorum. Buyurun Başkanım. Buyurun sayın KAVAK. Evet buyurun sayın EROĞLU.